

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Бана Милосављевића 8
Република Српска, БиХ
Тел: +387 (0) 51 / 211 286
Факс: +387 (0) 51 / 211 312
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о обављеној ревизији
консолидованих финансијских извјештаја Буџета Републике Српске
за период 01.01. - 31.12.2002. године**

Број: РВ005-03

Бања Лука, 30.09.2003.године

Извјештај главног ревизора

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Консолидованог Биланса стања Буџета Републике Српске, на дан 31.12.2002. године, Консолидованог Биланса успјеха за 2002. годину, те ревизију извршења Буџета за 2002. годину. За финансијске извјештаје и податке исказане у финансијским извјештајима одговоран је министар финансија. Наша одговорност је да изразимо мишљење, на основу ревизије коју смо обавили, о томе да ли финансијски извјештаји одражавају тачан и истинит приказ пословања током године и стања на крају године, те да ли је поштована важећа законска регулатива.

Ревизију смо извршили у складу са ИНТОСАИ ревизијским стандардима Координационог одбора институција за ревизију БиХ и Стандардима ревизије РС. Ови стандарди нам налажу да ревизију планирамо и извршимо на начин који нам омогућава да се у разумној мјери увјеримо да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе. Ревизија укључује испитивање доказа на бази провјере узорака, који поткрепљују износе објелодаћене у финансијским извјештајима. Ревизија, такође, укључује оцјену примijeњених рачуноводствених начела и значајних процјена извршених од стране менаџмента Министарства финансија, као и ревизију усклађености пословања Владе РС и Министарства финансија са важећом законском регулативом.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили обезбјеђује разумну основу за наше мишљење.

Као што је наведено под Тачком 3.3 Налаза, активности буџетских корисника и јавних фондова на плану набавке роба, услуга и уступању радова нису усклађене са одредбама Закона о поступку набавке роба, услуга и уступању радова, укључујући и надлежности и овлаштења Министарства финансија у погледу одобравања реализације набавки путем надметања по позиву и путем директне погодбе.

Процјена и исказивање билансних позиција на рачунима консолидованог биланса стања и консолидованог биланса успјеха Буџета РС није извршена у складу са рачуноводственим начелима и рачуноводственим стандардима РС. (Тачка 3.4 Налаза).

Као што је наведено под тачком 3.4.1, у консолидованом билансу стања Буџета РС исказана су укупна новчана средства у износу од 1.566.472.724 КМ. Ревизијом су утврђена укупна новчана средства Буџета РС у износу од 62.652.352 КМ. У оквиру новчаних средстава Министарство је неправилно исказало 1.511.868.164 КМ потраживања од НБЈ по основу старе девизне штедње, а није обухватило новчана средства у домаћој валути у износу од 8.047.792 КМ која се налазе на рачунима код буџетских корисника који су пословали преко посебних (властитих) жиро рачуна.

Ревизијом је утврђено (Тачка 3.4.2 и 3.4.16 Налаза) да исказана вриједност сталних средстава не обухвата укупно стање сталних средстава Буџета РС, односно није извршена евиденција и процјена вриједности свих сталних средстава који су власништво РС, а односе се највећим дијелом на Министарство одбране, Министарство унутрашњих послова, Владу РС, Високо образовање и Министарство науке и културе. У оквиру инвестиција у току води се вриједност сталних средстава у износу од 11.375.938 КМ, која су по свим критеријима требала бити стављена у употребу. Извори сталних средстава су, због неправилних евиденција и неусаглашености са буџетским корисницима, неусклађени за 234.319.665 КМ.

У консолидованом билансу стања (Тачка 3.4.3 Налаза) су исказана краткорочна потраживања у износу од 32.486.408 КМ. Ревизија изражава резерву у погледу надокнадивсти исказаних краткорочних потраживања због тога што потраживања нису усаглашена са дужницима, нису извршене адекватне процјене истих, а проведене књиговодствене евиденције су непоуздане.

Као што је изнијето под Тачком 3.4.4 Налаза, из средстава остварених продајом државног капитала кредитирана су, на шест мјесеци Одлукама Владе, државна предузећа ("Фруктона" Бања Лука 400.000 КМ, "Свила" Челинац 150.000 КМ, "Пролекс" Котор Варош 150.000 КМ) у сврху враћања кредита Бањалучкој и Цептер банци, што није у складу са чл. 40. Закона о приватизацији државног капитала у предузећима. С обзиром да Предузећа нису вратила одобрена средства, поврат на рачун средстава приватизације је извршило Министарство, које је потом потраживања од наведених предузећа укњижило као властита потраживање, иако са њима директно нису склопљени уговори о кредиту.

Као што је под тачком 3.4.6 Налаза наведено, ревизијом је утврђено да су евиденције залиха материјала и ситног инвентара код већине буџетских корисника непоуздане, да Трезор није обухватио у консолидованом билансу све исказане залихе буџетских корисника и да није обезбиједио процјену и утврђивање стварне вриједности залиха.

У оквиру краткорочних разграничења (Тачка 3.4.7 Налаза) исказани су остали разграничени расходи у износу од 6.150.103 КМ, који се односе на расходе настале у периоду од 01.01.1998. до 31.12.2002. године (а који никада нису теретили расходе) по основу трошкова камата, рефундација, куповина, трансфера и других сервисних трошкова код Централне банке БиХ. Дио расхода по овом основу у износу од 798.273 КМ, који се односи на 2002. годину, треба да увећају расходе периода. Расходи периода такође нису увећани за износ од 1.995.575 КМ, који су настали по основу вансудског поравнања у поступку ликвидације Приједорске банке. У оквиру краткорочних разграничења нису исказани (нити су у књигама евидентирани) разграничени приходи у износу од 17.165.691 КМ, по основу продужења, од стране Пореске управе, рокова наплате јавних прихода (од шест до дванаест мјесеци).

Као што је наведено под Тачком 3.4.8 Налаза, Уложена средства у банке и друге финансијске организације су у билансу стања исказана у износу од 82.777.573 КМ. Ревизијом је утврђено стање уложених средстава у банке и друге финансијске организације у износу од 21.845.565 КМ. Продајом државног капитала у банкама МФ је наплатило и укњижило у приходе укупно 10.246.527 КМ. Капитални губитак остварен продајом државног капитала износи 50.685.481 КМ. Министарство финансија није објелоданило ову чињеницу нити у својим књигама евидентирало капитални губитак.

Министарство финансија није укњижило акције у вриједности од 1.370.000 КМ, које је добило на поклон од "Верано Моторс" Београд, купца државног капитала у Бањалучкој банци (Тачка 3.4.8 Налаза).

Због орочавања 10.000.000 КМ, средстава приватизације, код Нове бањалучке банке по каматној стопи од 3,2 %, умјесто минимално 6%, колико износе камате на тржишту, нанесена је штета Буџету РС у износу од 303.986 КМ. Орочавањем средстава сукцесије Министарство финансија није остварило увид у укупно остварене камате и правилност расподеле камата између министарства и банке (Тачка 3.4.8 Налаза).

Као што је наведено под Тачком 3.4.9 Налаза у оквиру дугорочних разграничења су исказани дугорочни кредити у износу од 1.088.278.280 КМ, који престављају потраживања од предузећа РС по основу кориштених дугорочних ино кредита Паришког и Лондонског клуба повјерилаца и других кредитора, прије 01.04.1992. године. С обзиром на то, да ова потраживања нису

пописана, да није извршено њихово усаглашавање, те да према одредбама члана 14. Закона о почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у предузећима **"неплаћене обавезе предузећа према банкама по основу иностраних кредита, које су настале до 31.марта 1992. године, преносе се на Републику Српску на основу акта Владе"**, ревизија изражава резерву у погледу надокнадивости исказаних потраживања. У оквиру дугорочних разграничења нису исказана средства у износу од 804.040 КМ која се односе на унапријед плаћену закупнину пословног простора у згради Метала. У оквиру дугорочних разграничења нису исказани разграничени приходи по основу утврђених и репрограмираних, од стране Пореске управе, неизмирених обавеза правних лица за порезе и друге јавне приходе у износу од 337.076.492 КМ. Обавезе су репрограмирани на пет година, бескаматно.

Као што је наведено под Тачкама 3.4.10, 3.4.11, 3.4.12 и 3.4.13 Налаза, краткорочне текуће обавезе су у консолидованом билансу стања исказане у мањем износу за 67.545.087 КМ и то: обавезе према добављачима у износу од 16.961.280 КМ; обавезе за инвалидине за период октобар-децембар 2002. године, у износу од 37.815.409 КМ, обавезе према радницима у износу од 11.618.398 КМ и нереализоване одлуке текуће буџетске резерве у износу од 1.150.000 КМ.

По обављеном ребалансом Буџета РС за 2002. годину Министарство финансија је и даље обављало реалокације буџетских средстава између буџетских корисника и на тај начин извршило промјену структуре буџетских средстава надомјештајући прекорачења у трошењу буџетских средстава код појединих буџетских корисника. Поменуте реалокације нису спроведене у складу са одредбама Закона о извршењу буџета.

Приходи су у Извјештају о извршењу Буџета РС за 2002. годину приказани у мањем износу од 18.860.657 КМ. Расходи су у Извјештају о извршењу Буџета РС приказани у мањем износу од 158.024.554 КМ.

На основу ревизије Извјештаја о извршењу Буџета РС и појединачних финансијских Извјештаја буџетских корисника утврђен је дефицит буџета за 2002. годину у износу од 113.423.566 КМ.

По нашем мишљењу, због ефеката наведених у предходним пасусима, Консолидовани финансијски извјештаји Буџета РС за 2002. годину, по свим материјално значајним аспектима не приказују објективно и истинито имовинско и финансијско стање и извршење Буџета РС и нису сачињени у складу са рачуноводственим стандардима, а пословање Владе РС и Министарства финансија није у потпуности усклађено са законским прописима Републике Српске.

Бања Лука, 30.09.2003. године

Главни ревизор

Бошко Чеко

САДРЖАЈ

1	УВОД	1
2	ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ	3
3	НАЛАЗИ	4
3.1	Препоруке из претходног ревизорског извјештаја	4
3.2	Рачуноводствени систем и систем интерне контроле	5
3.3	Набавка роба, услуга и уступање радова.....	8
3.4	Биланс стања.....	11
3.5	Планирање и извршење буџета	25
4	ЗАКЉУЧЦИ	32
5	ПРЕПОРУКЕ	35

1 Увод

Буџет Републике Српске за 2002-у годину је утврђен на трећој посебној сједници Народне Скупштине РС одржаној 31. јануара 2002. године, Одлуком о усвајању буџета РС за 2002-у годину (Сл.Гл. РС број 7/02) и Одлуком о усвајању ребаланса буџета РС за 2002-у годину, коју је Народна Скупштина РС донијела на првој посебној сједници Народне скупштине РС одржаној 02. децембра 2002. године (Сл.Гл. РС број 82/02). Наведеним Одлукама утврђен је коначан Буџет Републике Српске у износу од 1.044.673.620 КМ. Начин израде, доношења и извршења буџета РС регулисан је одредбама Закона о буџету (Сл.Гл. РС број 4/00), Закона о буџетском систему Републике Српске (Сл.Гл. РС број 63/02) и Закона о извршењу буџета Републике Српске за 2002-у годину (Сл.Гл.РС број 8/02).

Поред наведених закона, доношење и извршење буџета РС опредељују и одредбе сљедећих прописа:

- Закона о Влади (Сл.Гл.РС број 3/97 и 3/98)
- Закона о министарствима (Сл.Гл.РС број 3/97,10/98, 18/99, 15/00 и 70/02)
- Закона о трезору (Сл. Гл. РС број 14/00)
- Закона о спољном дугу (Сл.Гл. РС број 38/98)
- Закона о административној служби у управи Републике Српске (Сл.Гл. број16/02)
- Закона о приватизацији државног капитала у предузећима (Сл.Гл. РС број 24/98)
- Закона о почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у предузећима (Сл.Гл. РС број 24/98)
- Закона о приватизацији државног капитала у банкама (Сл.Гл. РС број 24/98)
- Закона о почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у банкама (Сл.Гл. РС број 24/98)
- Закона о поступку набавке робе, услуга и уступања радова (Сл.Гл. РС број20/01)
- Закона о рачуноводству (Сл. Гл. РС број 18/99 и 62/02)
- Рачуноводствених стандарда РС
- Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем (Сл.Гл. РС број 37/00)
- Правилника о садржини појединих рачуна у контном оквиру за кориснике прихода буџета Републике, градова и општина, буџетских фондова и ванбуџетских фондова (Сл.Гл.РС број 3/00, 19/00 и 70/01)
- Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета (Сл.Гл.РС број 21/01)

- Упутства о обавезним елементима одлуке Владе Републике Српске о кориштењу средстава буџетске резерве (Сл.Гл.РС број 67/01)
- Упутства о изради годишњег обрачуна буџета и фондова за 2002. годину (Сл.Гл.РС број 86/02)

Управљање средствима Буџета РС у 2002-ој години обављало је Министарство финансија преко јединственог рачуна трезора код НОВЕ БАЊАЛУЧКЕ БАНКЕ број 551-001-00009177-46 и РАЗВОЈНЕ БАНКЕ ЈУГОИСТОЧНЕ ЕВРОПЕ број 562-099-00001302-80, те преко намјенских рачуна:

1. Нова бањалучка банка А.Д. Бања Лука:

- рачун јавних прихода 551-001-00008915-56
- прелазни рачун за распоред дијела накнада за путеве 551-001-00009160-97
- рачун за посебне намјене основним школама 551-001-00009070-76
- рачун посебних намјена –кредитна средства 54101-01754190000
- ЈРТ РС девизни 54108-01754190000
- приходи од продаје државног капитала предузећа 551-001-00008892-28
- приходи од продаје државног капитала девизни 54603-01754190000
- ЈРТ РС за посебне намјене 551-001-00009116-35
- ЈРТ РС за посебне намјене девизни 54604-01754190-016
- посебан рачун за принудну наплату јавних прихода 551-001-00009014-50

2. Развојна банка Југоисточне Европе А.Д. Бања Лука :

- рачун јавних прихода РС 562-099-00000556-87
- пролазни рачун за прекњижавање уплата јавних прихода 562-099-00011825-36
- приходи од продаје државног капитала 562-099-00011695-38
- приходи од продаје државног капитала девизни 54100-1754190-3
- посебна намјена 562-099-0011575-10
- подршка буџету 562-099-00010720-53
- подрачуни јединственог рачуна трезора по општинама

3. Центер комерц банка А.Д.Бања Лука:

- ЈРТ РС девизни 41-01754190
- ЈРТ динарски депозита 567-162-82002415-32

4. Привредна банка Сарајево-рачун динарских депозита 561-500-00000400-30**5. ВБ Банка А.Д. Бања Лука – рачун динарских депозита 564-100-80005630-34**

Извршили смо ревизију консолидованих финансијских извјештаја Буџета РС (консолидованог биланса стања, консолидованог биланса успјеха и консолидованог извјештаја о извршењу буџета) за 2002. годину. За финансијске извјештаје (консолидоване билансе) и податке исказане у финансијским извјештајима одговоран је, у име Владе РС, Министар финансија у смислу члана 45 Закона о буџету РС, члана 42 Закона о буџетском систему РС и члана 20 Закона о трезору. Наша одговорност је да, на основу ревизије коју смо обавили, изразимо мишљење да ли су финансијски извјештаји сачињени и објелодањени у складу са рачуноводственим стандардима РС, важећом законском регулативом и да ли одражавају тачан и истинит приказ пословања током године и стања крајем године.

Изражавамо захвалност особљу Министарства финансија на потпуној и веома коректној сарадњи приликом вршења ревизије.

2 Предмет, циљ и обим ревизије

Ревизију смо планирали и извршили на основу члана 14 Закона о ревизији јавног сектора РС (Сл. Гл. РС број 18/99), у складу са ИНТОСАИ ревизијским стандардима Координационог одбора институција за ревизију БиХ (Сл. Гл. РС број 20/01) и Стандардима ревизије РС. Ови стандарди нам налажу да се у разумној мјери увјеримо да финансијски извјештаји који су предмет ревизије не садрже материјално значајне грешке.

Предмет ревизије су консолидовани финансијски извјештаји Буџета РС за 2002-у годину (Биланс стања, Биланс успјеха, извјештај о извршењу буџета), те усклађеност пословања Владе РС и министарстава са релевантном законском регулативом.

Циљ ревизије је да се омогући ревизору да изрази мишљење о консолидованим финансијским извјештајима који су предмет ревизије тј. да ли консолидовани финансијски извјештаји у материјално значајном смислу објективно и истинито приказују финансијско и имовинско стање Буџета РС на дан 31.12.2002-е године, резултате и законску усклађеност пословања Владе РС, министарстава и буџетских корисника у њиховој надлежности, намјенско трошење средстава и да ли су консолидовани финансијски извјештаји сачињени у складу са Рачуноводственим стандардима РС и релевантним законским прописима.

Обим ревизије обухвата процјену организације и функционисања рачуноводственог система и система интерних контрола, процјену имовинског и финансијског стања Буџета РС и резултата пословања Владе РС, министарстава и буџетских корисника у њиховој надлежности, на бази провјере путем узорака, провјеру извора финансирања

и извршење буџета за 2002. годину, те законску усклађеност обављених финансијских трансакција и њихову документованост.

Ревизија такође укључује оцјену примјене општеприхваћених рачуноводствених начела и усвојених рачуноводствених стандарда, оцјену рачуноводствених процјена и одлука донесених од стране Владе РС.

Чињеница да се ревизија обавља провјерама на бази узорака и да постоје инхерентна ограничења рачуноводственог система и система интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке могу остати неоткривене.

Ревизија је уз примјену адекватних метода ревизије обављена у периоду од 22.01. до 30.07.2003-е године. Сматрамо да ревизија коју смо обавили обезбјеђује солидну основу за изражавање нашег мишљења.

Министарство финансија је у законски предвиђеном року доставило примједбе. Главни ревизор је размотрио примједбе и исте нису прихваћене.

3   Налази

3.1   Препоруке из претходног ревизорског извјештаја

Министар финансија је дјелимично реализовао препоруке дате у ревизорском извјештају за 2001. годину. Реализоване препоруке Главног ревизора се односе на:

- усклађивање утврђеног дефицита по налазу ревизора за 2000-иту и 2001-у годину,
- усаглашавање обавеза према Фонду ПИО и дјелимично према Фонду здравственог осигурања,
- необрачунавање и неплаћање пореза и доприноса на остала лична примања (накнаде) је сведено на мању мјеру,
- искњижавање застарјелих и недокументованих обавеза и потраживања, преузетих почетним билансом стања са 01.01.1998. године из консолидованог биланса стања на дан 31.12.2002. године,
- укњижавање државног дијела капитала у банкама по основу почетних биланса стања у поступку приватизације државног капитала у банкама,
- корективна књижења по основу смањења обавеза Буџета РС по основу старе девизне штедње (за извршене конверзије и исплате).

Пропусти који нису отклоњени, а на које је Главни ревизор указао се односе на:

- попис, процјена вриједности и укњижавање неевидентираних имовине није у потпуности реализовано код неких буџетских корисника (Министарство одбране, Министарство унутрашњих послова, Влада РС, Високо образовање, Министарство науке и културе) што се директно одразило на исказану вриједност

сталних средстава у консолидованом билансу стања за 2002-у годину. Процјена вриједности имовине није извршена од стране стручних и овлашћених лица,

- није извршено усклађивање садашње вриједности сталних средстава и извора сталних средстава,
- није документован систем интерних контрола, а функционисање система интерних контрола код већине буџетских корисника је незадовољавајуће,
- није донесено упутство о начину укњижавања и документовања потраживања и обавеза које је Влада РС преузела у складу са чланом 6. Закона о почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у банкама и члановима 13, 14. и 15. Закона о почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у предузећима,
- није укњижена вриједност државног дијела капитала у предузећима, регистрованог код суда, а који је предмет продаје од стране Владе РС,
- процес финансијског извјештавања, за што је одговорно Министарство финансија, није функционисао у складу са одредбама Закона о буџету, Закона о буџетском систему РС и Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета РС.

3.2 Рачуноводствени систем и систем интерне контроле

3.2.1 Рачуноводствени систем

Рачуноводствени систем буџета РС је организован на основу одредби Закона о трезору, Закона о рачуноводству и Правилника о садржини појединих рачуна у контном оквиру за кориснике прихода буџета. Рачуноводствени систем чини систем Главне књиге Трезора који се састоји од главних књига буџетских корисника који су повезани директно, или путем регионалних трезора и главних књига буџетских корисника, који су изван система Главне књиге трезора. Обухвата 75 аутономних рачуноводстава буџетских корисника или скупина буџетских корисника и одговара броју буџетских раздјела, односно буџетских подраздјела у буџету РС.

У складу са чланом 9. Закона о трезору формиран је систем Главне књиге трезора, који обухвата дневнике и Главне књиге буџетских корисника за све изворе прихода и расхода, те друге финансијске трансакције које обављају буџетски корисници. Током године вршено је усклађивање евиденција у Главној књизи трезора са евиденцијама које су у својим главним књигама водили буџетски корисници, а које су по налазима ревизора за 2001. годину, биле значајно неусаглашене. Преко корекције почетних стања за 2002. годину извршено је усаглашавање средстава и извора средстава са већином буџетских корисника. **Ревизијом је утврђено да су и даље присутне дјелимичне неусаглашености код обухватања и исказивања сталне имовине, извора сталних средстава, новчаних средстава и значајне неусаглашености код исказаних потраживања и обавеза.**

Систем Главне књиге трезора не обухвата рачуне и финансијске трансакције буџетских корисника, који по посебним одлукама, послују преко властитог рачуна, а нису повезани у систем Главне књиге трезора (Дирекција за приватизацију у

предузећима, Универзитет у Бања Луци и Српском Сарајеву, Више школе, намјенски рачуни).

Министарство финансија није дефинисало рачуноводствене политике, које се односе на конкретну примјену рачуноводствених начела и рачуноводствених стандарда у поступку израде консолидованог финансијског извјештаја, а посебно у дијелу који се односи на процјену билансних позиција, утврђивања надокнадивости потраживања, усаглашавања обавеза и политику разграничавања прихода и расхода текућег периода што је од директног утицаја на финансијски резултат и извршење Буџета РС.

Ревизијом је утврђено одступање у примјени рачуноводствених начела и Рачуноводствених стандарса РС. Рачуноводствена начела и рачуноводствени стандарди нису у потпуности примијењени при утврђивању стања и промјена на средствима и изворима средстава те приходима и расходима.

У складу са чланом 57. и 58. Закона о буџетском систему Републике Српске, Министар доноси упутство о рачуноводству за буџет, прописује спровођење јединствених рачуноводствених правила и доноси правилнике о књиговодству, те садржају и начину финансијског извјештавања за све буџетске кориснике. У складу са чланом 59. истог Закона Министар је у обавези да до краја фискалне године донесе упутство о изради годишњег обрачуна буџета и фондова. Министар је 31.12.2002. године донио Упутство о изради годишњег обрачуна буџета за 2002. годину. С обзиром да Упутство није децидно одредило ко је дужан да изради годишње извјештаје о извршењу буџета за оне буџетске кориснике који су директно повезани у систем Главне књиге трезора, буџетски корисници, до Законом прописаног рока, нису сачинили финансијске извјештаје за 2002. годину. Новим Упутством о финансијском извјештавању за годишњи обрачун корисника буџета РС, донесеним 18.04.2003. године од стране Помоћника Министра за Трезор, дефинисан је садржај и начин израде и подношења финансијских извјештаја од стране буџетских корисника. Основа за израду финансијских извјештаја, према наведеном Упутству, је био "Пробни бруто биланс" од 18.04.2002. године. Ревизијом смо утврдили да су књижења за 2002. годину обављана до краја маја 2003. године, те да је Пробни бруто биланс од 28.05.2003. године био основа за израду консолидованог финансијског извјештаја.

Ревизијом финансијских извјештаја буџетских корисника смо утврдили да већина буџетских корисника нема правилнике о књиговодству, да нема дефинисане рачуноводствене политике и да се нису придржавали одредби члана 60. и 61. Закона о буџетском систему Републике Српске, као ни Упутства Министра о изради годишњег обрачуна, а који прописују обавезу израде и рокове достављања финансијских извјештаја. Значајан број буџетских корисника је сачинио финансијске извјештаје који не дају истинит и објективан приказ имовинског и финансијског стања и резултата пословања тих буџетских корисника.

Консолидовани финансијаки извјештај за 2002. годину (консолидовани биланс стања, консолидовани биланс успјеха, годишњи извјештај о извршењу буџета за 2002. годину) је сачињен на бази евиденције у Главној књизи трезора, односно Пробног бруто биланса за 2002. годину, без корекције консолидованих билансних позиција за трансакције на рачунима буџетских корисника који су пословали преко посебних рачуна. **То за посљедицу има непотпуно и необјективно приказивање података у консолидованом годишњем извјештају, а посебно података који се односе на**

стална средства, изворе сталних средстава, новчана средства, обавезе, приходе и расходе.

3.2.2 Систем интерних контрола

Законом о буџету регулисано је да су министри, између осталог, одговорни за функционисање интерних контрола у министарствима и буџетским корисницима у њиховој надлежности. Министар финансија је, поред одговорности за функционисање интерних контрола у Министарству финансија, одговоран и у име Владе РС за функционисање интерних контрола код буџетских корисника. Из наведеног произилази посебна одговорност министра финансија и Министарства финансија за функционисање интерних контрола на нивоу буџета као цјелине и функционисање интерних контрола код буџетских корисника.

Закон о буџетском систему је прописао обавезу Министарству финансија да обавља контролу рачуноводствених докумената буџетских корисника. Закон такође прописује право и обавезу министра финансија да пропише начин вршења контроле рачуноводствених докумената буџетских корисника. Министар финансија није прописао начин вршења контроле буџетских корисника.

Буџетска контрола министарства финансија је, иако није прописан начин вршења контроле у складу са одредбама Закона о извршењу буџета, обављала контролу пословања буџетских корисника. Записници буџетске контроле указују на појаве трошења буџетских средстава изнад планираних у буџету, ненамјенско трошење буџетских средстава и не поступање буџетских корисника у складу са Законом о извршењу буџета. **Министарство финансија по записницима буџетске контроле није предузимало мјере према буџетским корисницима у складу са одредбама Закона о буџету. Ревизијом буџетских корисника утврђено је да се постојеће неправилности и неусклађености, које је утврдила буџетска инспекција, не отклањају и да су неправилности и неусклађености и даље присутне.**

Трезор има посебну одговорност у погледу функционисања интерних контрола код буџетских корисника чија је главна књига саставни дио система главне књиге трезора у смислу да се осигура да буџетски корисници у свом пословању поступају у складу са Законом о трезору, трезорским и другим прописима. **Трезор нема усвојена и документована правила, поступке и процедуре интерне контроле који се односе на суштинску, формалну и рачунску контролу рачуноводствених докумената буџетских корисника чија је главна књига саставни дио система главне књиге Трезора.** Трезор такође нема усвојена и документована правила у погледу раздвајања надлежности између трезора и буџетских корисника, како би се на тај начин успоставио ефикасан систем интерне контроле. Ревизијом буџетских корисника утврђено је да интерна контрола трезора не спречава настајање материјално значајних грешака које није утврдила интерна контрола буџетског корисника.

Битна компонента система интерних контрола су комуникација и размјена информација а посебно комуникација и размјена информација између Трезора и буџетских корисника. Ревизија буџетских корисника указује на појаву неусаглашености података и информација у главној књизи буџетског корисника која је у систему Главне књиге Трезора и у помоћним књигама буџетских корисника који су добрим дјелом посљедица

недовољне комуникације и размјене информација између трезора и буџетских корисника.

Буџетски корисници немају усвојене и документоване политике интерне контроле у смислу дефинисања контролних правила, поступака и процедура у управљању, располагању и трошењу буџетских средстава. **Нефункционисање интерних контрола код буџетских корисника проузроковало је одређене материјално значајне грешке у пословању и финансијским извјештајима буџетских корисника, а интерне контроле у Трезору нису на нивоу који би спријечио настајање материјално значајних грешака, које је резултирало материјално значајним грешкама у консолидованим финансијским извјештајима.**

Нефункционисање система интерних контрола манифестује се у:

- трошењу буџетских средстава изнад буџетом утврђених,
- ненамјенском трошењу буџетских средстава,
- неусаглашености књиговодственог и стварног стања сталних средстава и неадекватан систем управљања сталним средствима
- неусаглашености потраживања и обавезе са дужницима и повјериоцима,
- набавке роба, услуга и уступање радова не проводи се према одредбама Закона о поступку набавке роба, услуга и уступању радова,
- реалокацијама буџетских средстава између буџетских корисника, које нису у складу са одредбама Закона о извршењу буџета и
- неправилним и непотпуним рачуноводственим обухватањем пословних промјена

Попис основних средстава, новчаних средстава, потраживања, пласмана и обавеза који је обавезан према одредбама Закона о рачуноводству и Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем није обављен код већег броја буџетских корисника у складу са наведеним прописима, апосебно је неусаглашен са члановима 8,9,12,13 Правилника, а односи се на непотпуно обухватање сталних средстава, непописивање потраживања, пласмана и обавеза, неусаглашавање књиговодственог и стварног стања и књиговодствено непровођење резултата пописа. На овај начин долази до неправилног приказивања основних средстава, новчаних средстава, потраживања, пласмана и обавеза у финансијским извјештајима буџетских корисника и консолидованим финансијским извјештајима. **Попис као облик унутрашњег надзора и контроле није био у функцији организованог и планског приступа интерној контроли и не омогућује поуздано управљање и заштиту средстава буџетских корисника.**

3.3 Набавка роба, услуга и уступање радова

Законом о поступку набавке роба, услуга и уступању радова прописана су правила, услови и начин поступања републичких органа управе, републичких управних организација и других републичких институција у поступку набавке роба, услуга и уступању радова за које се средства обезбјеђују у буџету РС. **Ревизијом буџетских корисника утврђено је да се буџетски корисници нису придржавали одредби**

Закон о поступку набавке роба, услуга и уступању радова (у даљем тексту Закон). Непоштовање одредби Закона имало је директног утицаја на финансијске извјештаје буџетских корисника и консолидоване финансијске извјештаје у смислу приказивања имовинског стања и резултата пословања (извршење буџета) буџетских корисника. Најкарактеристичнији примјери који указују на неусклађеност поступака набавки роба, услуга и уступању радова огледају се у слjedeћем:

- буџетски корисници нису у свим случајевима за набавке роба, услуга и уступање радова веће вриједности од 50.000 KM примјењивали одредбе овог Закона што није у складу са чланом 4 Закона,
- буџетски корисници су проводили набавке роба, услуга и уступању радова путем надметања по позиву за робе и радове и директном погодбом без одобрења односно рјешења министра финансија што није у складу са чланом 32 и 39 Закона,
- буџетски корисници су проводили набавке роба и уступање радова прикупљањем понуда са цијеном за робе и радове мада робе и радови нису мале вриједности и малог обима што није у складу са чланом 35 Закона,
- Министарство финансија је одобравало буџетским корисницима набавке путем надметања по позиву за робе и радове иако је вриједност набавке већа од 50.000 KM и набавке путем директне погодбе иако је вриједност набавке већа од 15.000 KM што није у складу са чланом 32 и 37 Закона. Ревизијом је утврђено да један број рјешења министарства финансија о набавкама путем надметања по позиву и набавкама путем директне погодбе не садржи вриједност набавке из разлога што и захтјеви буџетских корисника не садрже вриједност набавке и назив понуђача од кога ће се извршити набавка што онемогућава утврђивање усклађености таквих набавки са одредбама Закона,
- наручиоци роба, услуга и радова нису формирали посебну тендерску документацију и тендерске услове што није у складу са чланом 9 Закона, а тендерска документација, гдје је формирана, не садржи критерије за одређивање и најповољније понуде и најповољнијег понуђача што није у складу са чланом 10 Закона и утиче на рад комисије за избор најповољније понуде у складу са чланом 23 и 24 Закона,
- поједини закључени уговор са изабраним понуђачима у појединим елементима се разликују од елемената у понуди тако се скраћују рокови плаћања, а повећавају рокови испоруке на штету буџетског корисника. Плаћање испоручених роба, услуга и изведених радова није усклађено са одредбама уговора,
- поједини закључени уговори су мањкави јер не садрже елементе који се односе на вриједност и количину набавке, а не садрже ни заштитне клаузуле за наручиоце- буџетске кориснике,
- постојећи закључени уговори су анексирани и на тај начин промјењена првобитна уговорена вриједност за више од 20% што није у складу са чланом 38 Закона.

Правила, услови, поступци и процедуре прописане одредбама Закона односе се и на финансијске услуге (банкарске услуге и услуге платног промета). За поштовање

одредби Закона, када су у питању пружање финансијских услуга, посебну одговорност има Министарство финансија и Трезор. Посебна одговорност Трезора произилази из одредби Закона о трезору чланом 5. тачка 6 Закона о трезору регулисано је да је Трезор одговоран за односе са банкама, уговорање такси и провизија за вођење банковних рачуна и прописано је да Трезор има искључиву надлежност за отварање и вођење финансијских трансакција. Трезор уговара са банкама износ накнаде које би се платиле за ове услуге. **Ревизијом је утврђено да се Министарство у процесу уговарања финансијских услуга није придржавало одредби Закона у смислу провођења поступака јавног надметања или неког другог начина набавки прописаног Законом ради избора најповољније понуде, односно најповољнијег понуђача.** Посебан значај примјене одредби Закона даје чињеница да су трошкови банкарских услуга и услуга платног промета у 2002. години 1.268.874 КМ.

Уговором између Министарства и Нове бањалучке банке од 11.06.2002. године отворен је рачун посебних намјена на којем ће се држати средства по основу сукцесије бивше СФРЈ. Уговором је између осталог регулисано да ће Нова Бањалучка банка по захтјеву Министарства орочити средства код ино банке. **Ревизијом је утврђено да у времену од 23.09. до 14.10. 2002. године није био орочен дио средстава од сукцесије у вриједности од 4.788.511 ЕВРА.** Уговором је регулисана расподјела средстава по основу камата 60% у корист Министарства, а 40% у корист банке. Анексом уговора од 14.10.2002. године промјењен је однос у расподјели камата 50% у корист Министарства, а 50% у корист банке. Министарство не посједује документацију на основу које би могло остварити увид у укупно остварене камате. Није јасан критериј за расподјелу камата по уговору.

Министар финансија није у складу са чланом 55 Закона донио прописе о спровођењу овог Закона. Ресорни министри нису донијели посебне прописе о спровођењу овог Закона у министарствима и буџетским корисницима у надлежностима ресорних министарстава. Министарство финансија има посебну одговорност у смислу провођења овог Закона у смислу надзора буџетских корисника и давања упутства буџетским корисницима и издавања одобрења и рјешења у вези примјене Закона. Организациона јединица Министарства финансија обавила је одређени број контрола над спровођењем одредби Закона код буџетских корисника. Контролом су утврђене одређене неправилности и неусклађености, међутим министарство финансија према тим буџетским корисницима није предузимало мјере из члана 46 и 47 Закона.

Већи број буџетских корисника нема планове набавки те се не може утврдити које набавке у том обиму и вриједности треба да се изврше. Један број буџетских корисника посједује планове набавки у форми прегледа потреба за робама и услугама. Анализом планираних количина и вриједности и уговорених количина утврђено је да је у појединим случајевима било набавки изнад планираних количина и вриједности што је и повећало буџетске расходе у односу на планиране.

Издаци за набавку основних средстава код појединих буџетских корисника су већи од планираних буџетских средстава за капитална улагања што је довело до ненамјенског трошења буџетских средстава што није у складу са чланом 8 Закона о извршењу буџета. Веће издатке за набавку основних средстава од планираних буџетских средстава имали су:

- Влада РС за	622.330 КМ
- Министарство просвјете за	538.723 КМ

- Републичка управа царина за	102.048 KM
- Министарство индустрије и технологије за	80.136 KM
- Завод за стандардизацију за	61.480 KM
- Министарство бораца, жртава рата и рада за	35.234 KM

Поједини буџетски корисници имали су неправилан и неубичајен приступ књиговодственом третману набавки основних средстава који су књижени на трошкове текућег периода а не средства и изворе средстава што доводи до нереалног приказивања имовинског стања буџетских корисника што има за посљедицу отежану контролу над располагањем и употребом основних средстава а уз нефункционалан систем интерних контрола може довести до злоупотреба у управљању основним средствима.

3.4 Биланс стања

Консолидовани финансијски извјештај, биланс стања са 31.12.2002. године је састављен на основу евиденција извршених у главној књизи Трезора и "пробног бруто биланса" од 28.05.2003. године. **У билансу стања исказана је укупна билансна сума у износу од 3.994.245.627 KM.** У консолидованом билансу стања су исказане обавезе, потраживања и капитал које су преузете по почетним билансима стања у поступку приватизације државног капитала у банкама, док обавезе, потраживања и капитал које су преузете по почетним билансима стања у поступку приватизације државног капитала у предузећима нису укњижене.

Процјена и исказивање билансних позиција на рачунима консолидованог биланса стања на дан 31.12.2002. године није извршена у складу са рачуноводственим начелима и Рачуноводственим стандардима РС.

АКТИВА

3.4.1 Новчана средства

У консолидованом билансу стања исказана су укупна новчана средства у износу од 1.566.472.724 KM, **од којих се на исказана новчана средства, стварно односи 54.604.560 KM** и то:

- новчаних средстава у благајни у износу од 493.774 KM,
- издвојена новчана средства у износу од 251.531 KM ,
- средства у домаћој валути на јединственом рачуну трезора и на намјенским рачунима у износу од 11.456.964 KM и
- девизна средства на рачунима домаћих банака и Централне банке у износу од 42.402.291 KM.

Ревизијом су утврђена укупна новчана средства Буџета РС у износу од 62.652.352 KM.

У оквиру новчаних средстава **неправилно су исказана потраживања од НБЈ по основу старе девизне штедње у износу од 1.511.868.164 KM,** преузете од банака по

почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у банкама. С обзиром да ова потраживња нису усаглашена са НБЈ нити од стране банака, нити од стране Агенције за банкарство РС, те да су предмет сукцесије између БиХ и бивше СРЈ са непознатим роком и висином наплате, да није извршена процјена надокнадивости ових потраживања, ревизија се на основу расположивих информација није могла увјерити у надокнадивост потраживања по основу старе девизне штедње. **Мишљења смо да наведена потраживања треба исказати као потраживања од сукцесије или у оквиру дугорочно разграничених прихода и то у износу који је сведен на 1.410.744.186 КМ (разлику ових позиција у активи и пасиви банака, банке су покриле на терет капитала).**

Консолидованим билансом стања буџета РС нису обухваћена новчана средства буџетских корисника који су пословали преко посебних жиро рачуна у укупном износу од 8.047.792 КМ. Нису обухваћена новчана средства на намјенском рачуну Пореске управе за принудну наплату, отвореном код Нове Бањалучке банке, у износу од 1.733.622 КМ, новчана средства Универзитета у Бања Луци и Српском Сарајеву, у износу од 2.515.791 КМ, Дирекције за приватизацију у предузећима, у износу од 2.827.332 КМ, Министарства саобраћаја и веза у износу од 455.967 КМ, Дирекције за путеве, у износу од 438.856 КМ и новчана средства Министарства за избјегла и расељена лица, у износу од 46.224 КМ.

Консолидовани биланс Буџета треба да искаже сва расположива новчана средства Буџета, а то значи да, поред новчаних средстава којим управља Министарство финансија (Трезор), треба да обухвати и стање новчаних средстава буџетских корисника који су по посебним сагласностима пословали преко властитих жиро рачуна.

Измјена овлашћених заступника у картонима депонованих потписа, за потписивање налога за новчане транскције по рачунима Трезора код банака, је вршена неажурно и често без датума. Обавјештење банкама, за престанак овлаштења за потписивање налога по рачунима Трезора за Министра финансија коме је мандат престао у јуну 2002. године и Министра финансија коме је мандат престао у марту 2003. године, је званично достављено 26 јуна 2003. године.

3.4.2 Стална средства

Стална средства су исказана у консолидованом билансу стања у износу од 1.198.841.304 КМ набавне вриједности, 266.968.596 КМ исправке вриједности и 931.872.708 КМ неотписане вриједности. У односу на претходну годину, набавна вриједност сталних средстава је увећана за 1.115.208.863 КМ. Повећање је највећим дијелом (1.055.946.720 КМ) резултат корекције почетног стања за неукњижену имовину РС по буџетским корисницима, укњижавања неукњижене имовине током године у износу од 43.480.164 КМ, улагања у инвестиције и набавке сталних средстава у 2002-ој години у износу од 12.368.614 КМ и повећање вриједности сталних средстава по основу преузимања пословног простора и опреме путем вансудског поравнања са ПБ Градишка и ПБ Приједор у износу од 3.413.366 КМ. Најзначајније вриједности сталне имовине се односе на:

- земљиште	53.989.269 КМ
- грађевинске објекте	968.589.672 КМ
- опрему	151.650.804 КМ

Такође је утврђено да исказана вриједност сталних средстава не обухвата укупно стање сталних средстава Буџета РС, односно није извршена евиденција и процјена вриједности свих сталних средстава који су власништво РС, а односе се највећим дијелом на Министарство одбране, Министарство унутрашњих послова, Владу РС, Високо образовање и Министарство науке и културе.

У оквиру исказане сталне имовине, као инвестиције у току (стална средства у припреми) исказана је укупна вриједност од 18.504.187 КМ, а односи се на:

- грађевинске објекте у припреми	12.031.114 КМ
- стамбене објекте у припреми	4.047.274 КМ
- опрему у припреми	2.425.799 КМ

Ревизијом смо утврдили да је дио исказаних инвестиција у току (11.375.938 КМ), а што се посебно односи на грађевинске и стамбене објекте, завршен прије 2002. године (Скупштина 1.980.488 КМ, Влада РС 4.459.672 КМ, основно образовање 234.482 КМ, Републички педагошки завод 554.022 КМ, Пореска управа 103.956 КМ, стамбени објекти у припреми у износу од 4.047.274 КМ), те да није извршено активирање дијела сталне имовине и обрачун амортизације за исту.

У вриједност грађевинских објеката укључена је и вриједност станова од 34.261.548 КМ, што указује на чињеницу да буџетски корисници нису поступили по Упутству за израду годишњег обрачуна за 2002. годину, на основу кога су требали утврдити вриједност приватизованих станова и извршити корекције књижења у складу са тим.

У консолидованом бруто билансу су исказани извори сталних средстава у износу од 1.165.095.962 КМ, а за 234.319.665 КМ нису усклађени са садашњом вриједносћу сталних средстава. Неусклађеност извора сталних средстава са садашњом вриједносћу сталних средстава је последица неправилних евиденција од стране буџетских корисника, које нису приликом усклађивања почетних стања са 01.01.2002. године, кориговане.

3.4.3 Краткорочна потраживања

У консолидованом билансу стања исказана су укупна краткорочна потраживања у износу од 32.486.408 КМ, а чине их:

- потраживања за дате авансе	10.982.410 КМ
- потраживања за дивиденде	7.620.503 КМ
- потраживања од банака	191.721 КМ
- аконтације за службена путовања	904.347 КМ
- потраживање за кредите и камате дате правним лицима	2.607.686 КМ
- остала потраживања	1.042.406 КМ
- сумљива и спорна потраживања	9.415.312 КМ
- исправка вриједности	(277.977) КМ

Потраживања за дате авансе износе 10.982.410 КМ, а односе се на потраживања за унапријед плаћену робу и услуге од стране буџетских корисника. Највећи износ наведених потраживања од 4.118.814 КМ се односи на Министарство одбране и ВРС, 967.950 КМ на Министарство за избјегла и расељена лица, 247.840 КМ на Министарство правде, 295.604 КМ на Дирекцију за воде, а остатак на све остале буџетске кориснике. **За потраживања по датим авансима смо утврдили да нису усаглашена са дужницима, да потичу из ранијих година, те да је могућност надокнаде истих неизвјесна.**

У оквиру потраживања за дате авансе воде се потраживања од топлана Бања Лука и Приједор у износу од 2.150.000 КМ по основу средстава одобрених Одлукама Владе из текуће буџетске резерве у 2001-ој години, а на име трошкова гријања буџетских корисника. **Топлана Бања Лука је од примљеног аванса у износу од 1.650.000 КМ оправдала 741.939 КМ трошковима гријања буџетских потрошача. Топлана Приједор је, иако није ни испоручивала топлотну енергију због незавршене инвестиције на изградњи нове котловнице, оправдала 341.270 КМ примљеног аванса. Министарство финансија није извршило затварање аванса на основу испостављених рачуна од стране топлана. Дио потраживања по авансима се односи на авансе дате за набавку опреме (трезорске-фискалне касе 762.400 КМ) које су набављене у 2000-ој и 2001-ој години. **Не постоји аргументовано образложење које оправдава незатворен аванс и неактивирање набављене опреме. Због свега наведеног ревизија изражава резерву у погледу исказане вриједности и надокнадивости потраживања за дате авансе.****

Потраживања за дивиденде у износу од 7.620.503 КМ су потраживања од ЈОДП "Телеком Српске" за неуплаћени дио добити у складу са Одлуком Владе РС број 02/1-020-438/02 од 23.05.2003. године о подјели и уплати средстава нераспоређене добити у износу од 29.000.000 КМ. **Конфирмацијом наведених потраживања од "Телеком Српске" утврдили смо да по истом основу "Телеком Српске" има евидентиране обавезе према Буџету РС у износу од 9.500.000 КМ.**

Потраживања од банака у износу од 191.721 КМ се у цјелости односе на потраживање од Централне банке за депонована средства.

Аконтације за службена путовања у земљи и иностранству су исказана у износу од 904.347 КМ, иако су потраживања по овом основу само код Министарства одбране и ВРС исказана у износу од 1.451.281 КМ. Због неправилно проведених и неусаглашених књижења, Министарство за избјегла и расељена лица води више наплаћена потраживања по овом основу за 780.496 КМ. Аконтације за службена путовања највећим дијелом потичу из ранијих година и нису усаглашене. **Министарства нису подузела одговарајуће мјере да изврше наплату ових потраживања, нити је Трезор подузео мјере из своје надлежности, да на други начин дефинитивно ријеши њихов статус. Ревизија изражава резерву у погледу надокнадивости ових потраживања.**

Потраживања за кредите и камате дате правним лицима у износу од 2.607.686 КМ се највећим дијелом односе на кредите дате правним лицима по посебним пројектима (2.462.443 КМ).

Остала потраживања у износу од 1.042.406 КМ се односе на потраживања од Топлане Бања Лука за 591.509 КМ на име отплате дијела неправилно искориштеног кредита Свјетске банке (Пројект WB IDA 024034), кога је Министарство отплатило у

октобру 2001. године, потраживања од 226.048 КМ на име исплате деминерима у 2001-ој години и 224.849 КМ осталих потраживања других буџетских корисника. **С обзиром на природу осталих потраживања и сврху извршених плаћања, ревизија изражава резерву у погледу надокнадивости истих.**

Сумњива и спорна потраживања у износу од 9.415.312 КМ се у цјелости односе на сумњива и спорна потраживања Министарства одбране. Ревизијом смо утврдили да ова потраживања потичу из ранијих година, да нису усаглашена са дужницима или су од стране дужника оспорена, значајан износ потраживања је недокументован, а све то указује на нереалност исказаних потраживања како у билансу стања Министарства одбране, тако и у консолидованом билансу стања Буџета РС.

3.4.4 Краткорочни пласмани

У консолидованом билансу стања су исказани краткорочни пласмани у износу од 7.074.976 КМ, а чине их:

- кредити правним лицима	3.704.227 КМ
- кредити преузети од Агенције за банкарство РС	2.542.116 КМ
- кредити одобрени радницима	680.442 КМ
- остали краткорочни пласмани	148.191 КМ

Кредити правним лицима су дијелом кредити Владе РС одобрени у ранијим годинама и дијелом кредити одобрени из средстава приватизације (1.418.518 КМ) током 2002. године.

Из средстава остварених продајом државног капитала кредитирана су, на шест мјесеци Одлукама Владе, државна предузећа ("Фруктона" Бања Лука 400.000 КМ, "Свила" Челинац 150.000 КМ, "Пролекс" Котор Варош 150.000 КМ) у сврху враћања кредита Бањалучкој банци и Цептер банци, што није у складу са чл. 40. Закона о приватизацији државног капитала у предузећима. Министарство финансија је закључило уговоре са Бањалучком банком за обезбјеђење кредита за "Свилу" Челинац, "Пролекс" Котор Варош и "Борја" Теслић (који је обезбијеђен са ЈРТ), а са Цептер банком за "Фруктону" Бања Лука. С обзиром да поменута предузећа нису вратила кредит у предвиђеном року, банке су се наплатиле из средстава приватизације и са ЈРТ, која су по Одлуци Владе служила као обезбјеђење. **По захтјеву ММФ-а, Министарство финансија је из буџетских средстава измирило обавезу враћања средстава остварених приватизацијом државног капитала и на јединствен рачун трезора (сем 66.667 КМ на ЈРТ, за ДП "Борја"Теслић), а потраживања од наведених предузећа укњижило као властита потраживања, иако са њима директно нису склопљени уговори о кредиту.**

Кредити преузети од Агенције за банкарство у износу од 2.542.116 КМ се односе на преузете кредите по Одлуци Владе РС од Агенције за банкарство који су пласирани правним лицима, у динарима и девизама у ранијим годинама. **С обзиром на њихову рочност, немају карактер краткорочних кредита.**

Кредити одобрени радницима се односе на кредите које су буџетски корисници у ранијим годинама одобравали својим радницима, углавном за стамбене потребе. **Ови кредити немају карактер краткорочних кредита.**

3.4.5 Финансијски и обрачунски односи са другим повезаним јединицама

У активи консолидованог биланса стања исказана су потраживања по основу финансијских и обрачунских односа са другим повезаним јединицама у износу од 17.414.775 КМ. Односе се на **потраживање из буџета** у износу од 16.691.750 КМ за утрошена средства сукцесије за отпремнине по Програму збрињавања отпуштених професионалних војника и радника у ВРС, и остала потраживања од органа и организација у износу од 817.557 КМ.

Од стране ММФ одобрено је финансирање Програма збрињавања професионалних војника и радника у Војсци РС из средстава сукцесије уз обавезу да се ова средства током 2003. године врате на рачун средстава сукцесије, ради њиховог намјенског трошења. **Буџетом за 2003 годину су планирана средства за ову намјену у износу од 16.612.200 КМ, што је за 79.550 КМ мање од исказаног потраживања.**

3.4.6 Залихе

У консолидованом билансу стања исказана је укупна вриједност залиха материјала и ситног инвентара у износу од 380.268 КМ. Залихе се углавном односе на ВРС и МУП. Ревизијом смо утврдили да су евиденције залиха материјала и ситног инвентара код ових буџетских корисника непоуздане, да Трезор није обухватио у консолидованом билансу све исказане залихе буџетских корисника и да није обезбиједио процјену и утврђивање стварне вриједности залиха. Због наведеног и због тога што нисмо били у могућности да присуствујемо попису залиха код буџетских корисника, изражавамо резерву у исказану вриједност залиха у консолидованом билансу стања.

3.4.7 Краткорочна разграничења

Краткорочна разграничења исказана у консолидованом билансу стања у износу од 13.708.933 КМ се највећим дијелом односе на:

- разграничене јавне приходе са 31.12.2002. године	5.412.498 КМ
- нефактурисани приходи буџетских корисника	118.723 КМ
- остале разграничене расходе	6.227.812 КМ
- разграничене курсне разлике	2.602.123 КМ
- разг. расходи по основу вансудског поравнања	1.995.575 КМ
- разграничени приходи	(2.647.798 КМ)

Разграничени јавни приходи у износу од 5.412.498 КМ претстављају јавне приходе наплаћене после 31.12.2002. године.

Остали разграничени расходи у износу од 6.227.812 КМ се односе највећим дијелом (6.150.295 КМ) на расходе настале у периоду од 01.01.1998. до 31.12.2002. године по основу стања новчаних средстава на депозитним рачунима код ММФ по СТАНД-бу кредитним аранжманима, због нередовног извјештавања од стране Централне банке БиХ и неажурног књижења трошкова камата, рефундација, куповина, трансфера и других сервисних трошкова. **С обзиром да су са 31.12.2001. године кумулиране**

обавезе по наведеним основама износиле 5.335.207 КМ, а да су до краја 2002. године порасле за додатних 798.273 КМ, мишљења смо да су обавезе морале бити исказане као расходи периода.

Разграничене курсне разлике у износу од 2.602.123 КМ се односе на разграничене позитивне курсне разлике по основу кредитних и депонованих средстава код банака.

Разграничени расходи у износу од 1.995.575 КМ су настали по основу обавеза Министарства Финансија преузетих Уговором о вансудском поравнању са ПБ Приједор у укупном износу од 4.879.869 КМ. Дио преузетих обавеза је књижен на трошкове преузетих обавеза по вансудском поравнању, а дио, који се односи на обавезе по депозитима становништва и правних лица, је разграничен. Није јасно који су критерији кориштени код разграничавања дијела обавеза.

Разграничени приходи у износу од 2.647.798 КМ се односе на разграничене приходе по основу кредита, камата и осталих прихода.

У оквиру краткорочних разграничења нису исказани (нити су у књигама евидентирани) разграничени приходи у износу од 17.165.691 КМ, по основу продужења рокова (од шест до дванаест мјесеци) од стране Пореске управе, правним лицима за принудну наплату јавних прихода.

Министарство финансија нема утврђену рачуноводствену политику разграничавања расхода и прихода Буџета РС, због чега разграничавање није усклађено са рачуноводственим стандардима и има за посљедицу нереално исказивање резултата пословања. У оквиру краткорочних разграничења воде се разграничења која се односе на вишегодишњи период, што би требало исказати у оквиру дугорочних разграничења.

3.4.8 Дугорочни пласмани

Дугорочни пласмани су у консолидованом билансу стања Буџета РС исказани у износу од 143.254.739 КМ, а чине их:

- уложена средства у банке и друге финансијске организације	82.777.573 КМ
- дугорочни депозити код Нове бањалучке банке	10.000.000 КМ
- пласмани преузети вансудским поравнањима	40.600.374 КМ
- позајмљивања јавним предузећима	8.948.997 КМ
- остали дугорочни пласмани	927.795 КМ

Ревизијом су утврђени дугорочни пласмани у износу од 82.322.731 КМ.

Уложена средства у банке и друге финансијске организације су у билансу исказана у износу од 82.777.573 КМ. Састоје се од укњиженог капитала у банкама по почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у банкама од 73.110.907 КМ и уложених средстава у Централну банку БиХ у износу од 9.666.666 КМ.

С обзиром да је извршена приватизација државног капитала у банкама и ликвидација банака у којима приватизација није успјела, **стварно стање уложеног капитала у банке износи:**

- Централна банка	9.666.666 KM
- Бањалучка банка – поклон	1.370.000 KM
- Развојна банка за југоисточну европу-неприватизовани дио	2.600.800 KM
<u>-П Б Добој – у поступку ликвидације</u>	<u>8.208.099 KM</u>
УКУПНО	21.845.565 KM

Продајом државног капитала у банкама Министарство финансија је наплатило и укњижило у приходе укупно 10.246.527 KM. Капитални губитак остварен продајом државног капитала износи 50.685.481 KM. Министарство финансија ову чињеницу није објелоданило. С обзиром да не постоји рачуноводствена политика разграничавања расхода, а да је губитак остварен највећим дијелом у 2002 -ој години, расходи 2002. године су морали бити увећани за капитални губитак.

Министарство финансија није укњижило акције у вриједности од 1.370.000 KM, које је добило на поклон од купца државног капитала у Бањалучкој банци. Уговор о поклону акција Бањалучке банке између Министарства финансија и "Верано моторс" доо Београд је потписан 29.01.2002. године, а Уговор о продаји државног капитала у Бањалучкој банци, такође са "Верано моторс" доо Београд 21.03.2002. године. Нови уговор о поклону је потписан 29.03.2002. године, којим је број поклоњених акција повећан са 1.170 на 1.370 и стари уговор стављен ван снаге. **Из наведеног произилази да је "Верано моторс" доо Београд поклатио Министарству финансија акције државног капитала ове банке, јер је уговор о поклону закључен готово два мјесеца прије закључивања уговора о куповини државног капитала банке.**

Дугорочни депозити у износу од 10.000.000 KM претстављају орочена новчана средства код Нове Бањалучке банке на период од 13 мјесеци уз уговорену камату од 3,2% на годишњем нивоу. **Камата на орочени депозит је уговорена по договору.** Према одлукама банака о каматним стопама на орочене депозите правних лица на период преко годину дана, камате се крећу у интервалу од 4% до 6%. **Одлуком о каматним стопама Нове бањалучке банке предвиђене су камате на депозите правних лица, на период преко годину дана, 6% до 1.000.000 KM, а за износе веће од 1.000.000 KM, по договору.** С обзиром на услове орочавања у другим банкама, а према Одлуци о каматним стопама и у Новој бањалучкој банци, било је могуће постићи камату од најмање 6%, из чега произилази да је овим орочавањем нанесена штета Буџету РС у износу од 303.986 KM.

Пласмани преузети вансудским поравнањем износе 40.600.374 KM. У процесу приватизације државног капитала у банкама током 2001. и 2002 године Министарство финансија је на основу донесених закључака Владе РС, а у циљу поправљања квалитета активе банака ради успјешнијег провођења процеса приватизације, закључило уговоре о вансудском поравнању са ПБ Сарајево, ПБ Градишка, ПБ Приједор, Бањалучком банком и Кристал банком Бања Лука. **Вансудским поравнањем Министарство је, у замјену за своја потраживања од банака по основу јавних прихода, кредита и камата пласираних из средстава буџета и**

других потраживања, преузело потраживања банака од државних предузећа по основу кредита и камата класификованих у Ц, Д и Е категорију. По овом основу Министарство је преузело укупно 42.279.787 КМ, од којих је до краја 2002. године наплатило укупно 1.272.019 КМ.

Проведени поступак вансудског поравнања између Министарства финансија и банака је веома сложен, с обзиром да његова суштина нема елементе поравнања у смислу Закона о облигационим односима, да је у супротности са Законом о почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у банкама, да је провођен по необјављеним закључцима Владе РС, те да је у неравноправан положај ставио банке које нису у томе учествовале.

Предмет Уговора о вансудском поравнању је међусобно измиривање потраживања и обавеза учесника у поравнању, банака и Министарства финансија, иако Министарство није имало обавезе према банкама. С обзиром на попуштања, које је направило једнострано Министарство финансија, у смислу члана 1090 Закона о облигацијама, проведени поступак не подлијеже правилима поравнања.

Потраживања која су предмет поравнања се директно тичу статусног односа банке, што у смислу члана 1092 Закона о облигацијама, такође не може бити предмет поравнања.

С обзиром да је поравнање реализовано тако што је Министарство финансија преузело потраживања банке, проведени поступак се не може сматрати поравнањем, већ уступањем потраживања у смислу Закона о облигационим односима (члан 444 - "1. када дужник уместо испуњења своје обавезе уступи повјериоцу своје потраживање, или један његов дио, закључивањем уговора о уступању, дужникова обавеза се гаси до износа уступљеног потраживања. 2. али, када дужник уступи свом повериоцу своје потраживање само ради наплаћивања, његова се обавеза гаси, односно смањује тек када повјерилац наплати уступљено потраживање").

Преузета потраживања нису наплаћена чиме је директно нанесена штета Буџету РС. Продајом капитала у државним банкама та штета није умањена. С обзиром да је присутна неизвјесност наплате преузетих потраживања ревизија изражава резерву у погледу надокнадивости истих.

Позајмљивања јавним предузећима износе 8.948.997 КМ. Највећим дијелом (8.747.470 КМ) се односе на репрограмиране кредите државним предузећима у поступку приватизације државног капитала у предузећима и банкама. Репрограм је, по Одлукама Владе РС извршен на период од пет година, безкаматно, уз грејс период од три године. Средства у износу од 201.527 КМ су током 2002. године одобрена за приватизацију Хидроелектране Требиње из донаторских средстава Владе СР Њемачке, на период од двадесет година уз камату еuriбог плус 0,75% годишње.

Остали дугорочни пласмани у износу од 927.795 КМ односе се на дугорочне кредите одобрене ранијих година, радницима буџетских корисника (РУЦ, Судови) за стамбене потребе.

3.4.9 Дугорочна разграничења

Дугорочна разграничења су у консолидованом билансу стања исказана у износу од 1.281.580.095 КМ, а произилазе из:

- разграничених прихода по вансудским поравнањима (43.416.512 KM)
- разграничених расхода по основу курсних разлика 9.563.808 KM
- дугорочних ино кредита насталих прије 01.04.1992. године 1.088.278.280 KM
- дугорочних ино кредита за подршку буџету послје 1995.године 227.154.519 KM

Разграничени приходи по вансудским поравнањима у износу од 43.416.512 KM су исказани на овој билансној позицији због неизвјесног рока њихове наплате. Суштина вансудских поравнања је детаљно обрађена под тачком 3.4.8.

Разграничени расходи по основу курсних разлика у износу од 9.563.808 KM се односе на разграничене расходе по негативним курсним разликама насталим углавном по основу ино кредитних задужења.

Дугорочни ино кредити у износу од 1.088.278.280 KM су потраживања од предузећа РС по основу кориштених дугорочних ино кредита Паришког и Лондонског клуба повјерилаца и других кредитора, прије 01.04.1992. године. **С обзиром на то, да ова потраживања нису пописана, да није извршено њихово усаглашавање, те да према одредбама члана 14. Закона о почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у предузећима "неплаћене обавезе предузећа према банкама по основу иностраних кредита, које су настале до 31.марта 1992. године, преносе се на Републику Српску на основу акта Владе", ревизија изражава резерву у погледу надокнадивости исказаних потраживања.**

Дугорочни ино кредити за финансирање пројеката у износу од 227.154.519 KM се односе на потраживања Буџета РС од правних лица, којима су пласирана средства по посебним пројектима (намјенски одобрена средства Буџету РС). Ова потраживања такође нису пописана и усаглашена.

Ревизијом је утврђено да дугорочна разграничења треба увећати за 804.040 KM по основу унапријед плаћеног закупа (5 година) пословног простора од стране Министарства Финансија, за потребе Пореске управе, у згради Метала.

У оквиру дугорочних разграничења нису исказани разграничени приходи по основу утврђених и репрограмираних, од стране Пореске управе, неизмирених обавеза правних лица за порезе и друге јавне приходе у износу од 337.076.492 KM. Обавезе су репрограмиране на пет година, безкаматно, уз грејс период до 30.06.2004. године.

ПАСИВА

3.4.10 Краткорочне текуће обавезе

У консолидованом билансу стања су исказане укупне краткорочне текуће обавезе у износу од 14.076.126 KM, а које се односе на:

- обавезе према добављачима и 13.263.706 KM
- остале обавезе 812.420 KM

Обавезе према добављачима су у билансу стања исказане у износу од 13.263.706 KM на основу укњижених обавеза према добављачима од стране буџетских корисника.

Највећи износ обавеза према добављачима су укњижили: Војска РС, 4.163.558 КМ, Министарство финансија, 1.945.633 КМ, Министарство унутрашњих послова, 1.242.187 КМ, Министарство здравља и социјалне заштите, 581.021 КМ, Министарство одбране, 422.728 КМ и Влада РС, 381.105 КМ.

У оквиру обавеза према добављачима Министарства финансија, погрешно су исказане обавезе које се односе на финансирање заједничких органа БиХ у износу од 1.616.666 КМ и обавеза према "Борју" Теслић у износу од 66.667 КМ, која се односи на обавезу враћања средстава на ЈРТ, ангажованих за кредитирање наведеног предузећа.

Ревизијом су утврђене веће обавезе Буџета РС према добављачима за 1.092.219 КМ по основу достављених фактура Трезору са 31.12.2002. године, а које Трезор није укњижио због прекорачења буџета (примјер: МУП 501.463 КМ, РУЦ 345.273).

Ревизијом финансијских извјештаја највећих буџетских корисника утврдили смо веће обавезе, од евидентираних, према добављачима за 12.897.007 КМ.

Остале обавезе у износу од 812.420 КМ се највећим дијелом односе на нереализоване обавезе по Одлукама Владе из текуће буџетске резерве и обавезе Министарства финансија за камате на позајмљена средства.

У оквиру текућих краткорочних обавеза нису исказане обавезе за инвалиднине у износу 37.815.409 КМ за период од октобра до децембра 2002. године.

3.4.11 Краткорочни кредити и зајмови

Краткорочни кредити и зајмови су у консолидованом билансу стања Буџета РС исказани у износу од 19.757.793 КМ. Највећи дио ових обавеза (15.943.126 КМ) потиче од преузимања почетних стања са Пала са 01.01.1998. године, због чега овај дио обавезе нема карактер краткорочних обавеза. Министарство није обезбиједило документацију која потврђује основаност исказане преузете обавезе. Преостали дио обавезе по кредиту се односи на 3.816.667 КМ према Новој Бањалучкој банци по уговору о краткорочном кредиту од 08.08.2002. године.

3.4.12 Обавезе према радницима

У консолидованом билансу стања исказане су укупне обавезе према радницима у износу од 23.568.575 КМ. Односе се на укњижене обавезе према радницима од стране буџетских корисника по основу:

- обавеза за нето плате	13.622.062 КМ
- обавезе за остала лична примања (накнаде)	1.791.989 КМ
- обавезе за порезе и доприносе	8.154.524 КМ

Ревизијом проведеном код буџетских корисника смо утврдили веће обавезе, од исказаних у извјештајима, за 11.618.398 КМ. Ревизијом консолидованог биланса стања смо утврдили веће обавезе према радницима за 1.334.781 КМ по основу обрачунатих плата, накнада и пореза и доприноса од стране: Основних школа

(812.021KM), Средњих школа (445.362 KM), Републичке управе царина (49.417 KM) и Хидрометеоролошког завода (27.981 KM), које су са 31.12.2002. године достављене Трезору, а нису укњижене од стране Трезора, због прекорачења буџета.

3.4.13 Финансијски обрачунски односи са другим повезаним јединицама

Финансијски обрачунски односи са другим повезаним јединицама су у консолидованом билансу стања исказани у износу од 21.779.779 KM. Односе се на обавезе унутар органа и организација у износу од 19.926.624 KM, обавезе према организацијама у износу од 1.646.089 KM, обавезе од акциза за путеве у износу од 56.146 KM и остале обавезе настале затварањем обрачунских односа између буџетских корисника у износу од 151.517 KM.

Ревизијом Фонда здравственог осигурања смо утврдили да Фонд има евидентирана и ненаплаћена потраживања од Буџета РС у износу од 53.107.654 KM, а да се у књигама Буџета РС (иако су извршена међусобна усаглашавања) воде обавезе према Фонду у износу од свега 474.700 KM.

Обавезе унутар органа и организација су исказане у износу од 19.926.624 KM, од којих се 16.691.750 KM односи на обавезу враћања утрошених средстава сукцесије за Програм збрињавања професионалних војника и радника у Војсци РС, 1.000.000 KM на обавезе према Републичкој управи за геодетске и имовинско-правне односе, 1.801.439 KM на обавезу према Дирекцији за приватизацију у предузећима и 433.435 KM обавеза за враћање потрошених средстава са рачуна приватизације државног капитала у предузећима.

Обавезе према организацијама у износу од 1.646.089 KM претстављају обавезе према Високом образовању у износу од 500.000 KM и обавезе према Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде у износу од 1.146.089 KM. Министарство финансија не посједује документацију из које се види основ исказаних обавеза.

3.4.14 Краткорочна разграничења

У консолидованом билансу стања исказана су краткорочна разграничења у износу од 132.007.375 KM. Састоје се из:

- обавеза насталих прије и у .2001.-ој години	111.269.059 KM
- почетног стање обавеза са 01.01.2002. године	1.995.575 KM
- разграничених прихода по основу дивиденде од Телекома	7.571.000 KM
- обавеза по основу јавних прихода	6.941.042 KM
- обавеза за финансирање заједничких органа БиХ	2.300.000 KM
- обавеза за конверзију ЈУ динара	1.517.005 KM
- осталих разграничења	413.694 KM

Обавеза из 2001. године чине највећим дијелом обавезе за неисплаћене плате буџетским корисницима (50% за јун и плате за јул 2001. године), неријешене обавезе према добављачима из ранијих година и обавезе настале у 1999-ој години по вансудском поравнању између Владе РС и "Македоније Табак" у износу од 1.507.000 КМ. **С обзиром да се све наведене обавезе односе на период дужи од годину дана, немају краткорочни карактер.**

Почетно стање обавеза из 2002. године у износу од 1.995.575 КМ се односи на преузете обавезе по депозитима становништва и правних лица Уговором о вансудском поравнању у поступку приватизације ПБ Приједор. **Обавезе преузете Уговором о вансудском поравнању са ПБ Приједор су требале бити књижене на расходе преузетих обавеза, као све остале, на исти начин преузете обавезе, поготово што је током 2002. године извршена ликвидација Приједорске банке, а сва преузета потраживања су књижена на разграничене приходе.**

Разграничени приходи по основу дивиденде од Телекома у износу од 7.571.000 КМ се односе на ненаплаћени дио дивиденди ЈОДП "Телеком Српске" по Одлуци Владе РС од 23.05.2002. године. Као што смо навели под тачком 3.4.3, "Телеком Српске" има евидентиране обавезе према Буџету РС у износу од 9.500.000 КМ, због чега и ову билансну позицију треба усагласити.

Обавезе по основу јавних прихода у износу од 6.941.042 КМ се односе на обавезе из ранијих година, које нису компензиране првом ПОМК -ом у износу од 939.160 КМ, некомпензиране обавезе другом ПОМК-ом у износу од 5.279.157 КМ, обавезе за порезе на лична примања у износу од 689.428 КМ и обавезе за акцизе у износу од 33.297 КМ.

Обавезе за финансирање заједничких органа БиХ износе укупно 3.916.666 КМ. Веће су за 1.616.666 КМ, које су погрешно исказане у оквиру обавеза према добављачима.

Обавезе за конверзију ЈУ динара потичу од 31.12.1999. године и као такве немају краткорочни карактер.

3.4.15 Дугорочне обавезе и разграничења

Дугорочне обавезе и разграничења су у билансу стања исказане у износу од 2.879.196.574 КМ. Састоје се од обавеза:

- по дугорочним кредитима и зајмовима у износу од 1.609.189.630 КМ,
- обавеза по основу старе девизне штедње преузете по почетним билансима стања банака у износу од 1.270.852.401 КМ,
- обавезе према бившој Народној Банци РС, односно Агенцији за банкарство у износу од 22.410.812 КМ.

Дугорочне кредите и зајмове чине дугорочни ино кредити у износу 1.088.278.280 КМ који се односе на старе ино кредите задужене прије 01.04.1992. године, дугорочне ино кредите од 515.506.508 КМ задужени након 1995. године за подршку Буџету (288.351.988 КМ) и за финансирање пројеката (227.154.520 КМ), од којих се на кредитно задужење остварено у 2002-ој години односи 79.864.948 КМ.

Стари дугорочни ино кредити претстављају обавезе према Лондонском и Паришком клубу повјерилаца, Свјетској банци, Европској инвестиционој банци, Европској банци за обнову и развој, ЕУРОФИМ-у и мађарским жељезницама.

Нови дугорочни ино кредити су кориштени послје 1995. године за подршку буџету и за финансирање конкретних пројеката у РС, а одобрени су од стране Европске банке за обнову и развој, Европске инвестиционе банке, Свјетске банке – ИДА, Владе Краљевине Белгије, Јапанске Владе, ИФАД-а и Међународног монетарног фонда.

Обавезе по основу старе девизне штедње износе 1.270.852.401 КМ. Умањене су за искориштену стару девизну штедњу за откуп станова, исплате по одлукама Владе РС и учешћа у приватизацији државног капитала у предузећима

Обавеза према бившој Народној банци РС, односно Агенцији за банкарство РС износе 22.410.508 КМ. С обзиром да обавезе према бившој Народној банци РС, односно Агенцији за банкарство РС потичу из 1998. године, по основу пласмана 17.000.000 КМ и 5.410.812 КМ по основу девизног пословања, а да увидом у расположиву документацију нисмо могли утврдити уговорени рок за измирење обавеза, потребно је њихов статус коначно ријешити.

3.4.16 Извори средстава

У пасиви консолидованог биланса стања исказани су укупни извори средстава у износу од 885.857.405 КМ, који су у односу на 31.12.2001. године већи за 1.109.394.877 КМ (због висине дефицита и неевидентираних извора средстава, исказани укупни извори средстава са 31.12.2001. године су били негативни). Повећање вриједности извора средстава је последица укњижавања сталних средстава и извора сталних средстава буџетских корисника корекцијом почетних сатања са 01.01.2002. године.

У оквиру укупних извора средстава исказани су:

- извори сталних средстава у износу од	1.165.095.962 КМ
- извори осталих средстава у износу од	52.008.808 КМ
- остали извори средстава у износу од	61.215.666 КМ
- ревалоризациони ефекти у износу од	1.096.411 КМ
- дефицит	(393. 559.442) КМ

Извори сталних средстава, увећани за ревалоризационе ефекте из ранијих година, су неусаглашени са садашњом вриједношћу сталних средстава за **234.319.665 КМ** због неправилних евиденција извршених од стране буџетских корисника, а које Трезор приликом усклађивања почетних стања на дан 01.01.2002. године, није усагласио и обезбиједио потребне корекције.

Извори осталих средстава у износу од 52.008.808 КМ обухватају нераспоређени вишак прихода утврђен за 2002. годину, у износу од 17.229.233 КМ, и изворе осталих средстава у износу од 34.709.575 КМ. **У изворе осталих средстава су укључене негативне курсне разлике у износу од 16.250.410 КМ, што не претставља изворе средстава**, и извори осталих, највећим дијелом, кредитних средстава (STAND BY, IDA) у износу од 18.459.165 КМ.

Остали извори средстава у износу од 61.215.666 КМ се највећим дијелом (60.553.698 КМ) односе на неправилна књижења пасивног подбиланса (промјене на капиталу банака) по почетним билансима стања у поступку приватизације државног капитала у банкама и не престављају изворе средстава.

Ревалоризациони ефекти у износу од 1.096.411 КМ су у ствари извори сталних средстава, јер потичу из ефекта ревалоризације сталних средстава у ранијим годинама, који нису директно увећали изворе сталних средстава.

Укупни извори средстава су умањени за исказани дефицит у износу од 393.559.442 КМ. С обзиром да смо ревизијом утврдили кумулирани дефицит од 526.023.236 КМ, од кога се на дефицит текућег периода односи 113.423.566 КМ, то ће, поред осталих потребних корекција, утицати на корекцију вриједности укупних извора.

3.5 Планирање и извршење буџета

3.5.1 Планирање буџета

Одлуком Народне Скупштине РС од 31.01.2002. године усвојен је Буџет РС за 2002. годину у износу од 889.954.200 КМ. Буџет РС за 2002. годину чине домаћи буџетски приходи у износу од 780.354.200 КМ, грантови и помоћи у износу од 11.900.000 КМ и средства финансирања у износу од 97.700.000 КМ. Одлуком Народне Скупштине РС од 02.12.2002. године усвојен је ребаланс Буџета РС за 2002. годину у износу од 1.044.673.620 КМ и представља коначан буџетски оквир за 2002. годину и чине га домаћи буџетски приходи у износу од 967.556.000 КМ, грантови и помоћи у износу од 12.917.620 КМ и средства финансирања у износу од 64.200.000 КМ.

Процес буџетирања темељи се на Извјештају о економској и фискалној политици за слиједећу фискалну годину, смјерницама и циљевима фискалне политике и процјенама главних врста прихода и расхода за слиједећу фискалну годину. На основу ових докумената и ставова Владе министар финансија упућује буџетским корисницима акт о начину и елементима израде годишњег буџета. Акт министра финансија не садржи све елементе из члана 17 Закона о буџету као што су кључни параметри који се користе у изради буџетског захтјева и оквирни износ расхода за сваког буџетског корисника. Инструкција министра финансија упућена буџетским корисницима садржи параметре и критерије утврђивања потребних средстава за плате, али не садржи параметре и критерије за утврђивање потребних буџетских средстава за материјалне расходе и капитална улагања. Министарство финансија као и буџетски корисници нема документовану и усвојену методологију планирања и израде буџетског захтјева односно буџета и уз мањкавости инструкције министра финансија доводи до различитих приступа буџетских корисника у изради буџетског захтјева и нереалног и неуједначеног исказивања потреба за буџетским средствима. Буџетски корисници планирање и израду буџетског захтјева обављају без међусобне усклађености између планираних задатака и потреба за буџетским средствима за финансирање планираних задатака. **Овакав приступ планирању и изради буџетског захтјева има за посљедицу трошење буџетских средстава изнад планираних и ненамјенско трошење буџетских средстава. Захтјеви буџетских корисника који се достављају министарству финансија су непотпуни и не садрже све елементе из члана 18 Закона о буџету и Инструкције министра финансија.** Већи број захтјева буџетских корисника не садржи:

- образложење буџетског захтјева укључујући образложење свих планираних активности буџетских корисника за 2002. годину и образложење остварених планираних активности за прву половину 2001. године
- број и структуру запослених за које се траже буџетска средства
- приходе буџетских корисника и расходе који се покривају из тих прихода

По обављеном ребалансу Буџета РС за 2002-у годину Влада РС је на основу приједлога министра финансија у складу са чланом 8 Закона о извршењу буџета донијела одлуку о прерасподјели средстава између буџетских корисника у укупном износу од 6.700.548 КМ чиме је дошло до промјене у структури буџетских средстава. **Међутим након ове реалокације Министарство финансија је и даље без званичних докумената обављало реалокације буџетских средстава између буџетских корисника што није у складу са чланом 8 Закона о извршењу буџета. Према ставу 3 члана 8 Закона о извршењу буџета прерасподјела средстава унутар буџетских корисника и између буџетских корисника је у искључивој надлежности Владе РС а не Министарства финансија. Обављајући реалокације на овај начин Министарство финансија је неовлаштено извршило промјену структуре буџетских средстава и тиме код појединих буџетских корисника надомјестило прекорачења на појединим буџетским позицијама а на штету оних буџетских корисника који су буџетска средства користили плански, намјенски руководећи се начелима штедње и рационалности.**

Реалокацијама буџетских средстава од стране Министарства финансија повећани су буџети појединих буџетских корисника:

- Министарства финансија у износу од	3.516.513 КМ
- Министарства просвјете у износу од	1.743.725 КМ
- Републичке управе царина у износу од	459.560 КМ
- Министарства науке и културе у износу од	408.142 КМ и
- Дирекције за путеве у износу од	330.604 КМ.

Реалокацијама буџетских средстава од стране Министарства финансија смањени су буџети појединих буџетских корисника:

- Основног образовања у износу од	1.676.720 КМ
- Војске Републике Српске у износу од	454.017 КМ
- Средњег образовања у износу од	200.069 КМ
- Институција науке у износу од	229.631 КМ
- Институција културе у износу од	193.181 КМ
- Министарства за избјегла и расељена лица у износу од	112.477 КМ и
- Статутарне буџетске потрошње у износу од	3.930.515 КМ

Из наведеног произилази да се у оквиру Министарства са сложеном организационом и функционалном структуром као што су Министарство просвјете и Министарство науке и технологије реалокацијама буџетских средстава повећавао буџет намјењен непосредном трошењу у оквиру Министарства уз истовремено смањење буџетских средстава намјењених буџетским корисницима у њиховој надлежности као што су основно и средње образовање, институције науке и културе.

3.5.2 Извршење буџета

Ребалансом Буџета РС утврђен је буџетски оквир прихода, грантова и финансирања у износу од 1.044.673.620 КМ који се састоји од :

- домаћих прихода	967.556.000 КМ
- грантова и помоћи	12.917.620 КМ
- финансирања	64.200.000 КМ

У извјештају о извршењу Буџета РС приказани су укупно остварени приходи, грантови и финансирање у износу од 1.159.024.112 КМ који се састоји од:

- домаћих прихода	1.055.963.489 КМ
- грантови и помоћи	10.024.632 КМ
- финансирања	93.035.991 КМ

Ревизијом финансијских извјештаја буџетских корисника и финансијских извјештаја Буџета утврђени су укупно остварени приходи грантови и средства финансирања у износу од 1.177.884.769 који се састоје од:

- домаћи приходи	1.074.824.146 КМ
- грантови и помоћи	10.024.632 КМ
- финансирање	93.035.991 КМ

Детаљан преглед остварених прихода приказан је у табели Прилог број 1 овог Извјештаја. Из наведеног прегледа да се утврдити да су домаћи приходи остварени у већем износу од планираних за 107.268.146 КМ односно да су ревизијом утврђени остварени приходи за 18.860.657 КМ већи од остварених прихода приказаних у Извјештају о извршењу Буџета. Ревизија је узела у обзир властите приходе буџетских корисника који нису уплаћивани на ЈРТ у износу од 833.512 КМ и приходе буџетских корисника у износу од 21.207.973 КМ које су буџетски корисници остварили вршећи своје активности по посебним Законима, а који се у смислу члана 14 Закона о извршењу буџета приказују као приходи Буџета а односе се на:

- Републичку дирекцију за путеве у износу од	6.434.658 КМ
- Републичку управу за геодетске и имовинско правне послове у износу од	6.079.588 КМ

- Дирекција за приватизацију у износу од 3.978.650 КМ и
- Министарство за избјегла и расељена лица у износу од 4.715.077 КМ

У структури домаћих прихода више остварени приходи од планираних су:

- приходи од пореза на промет пропизвода и услуга за 27.743.996 КМ или 14%
- приходи од пореза на плату за 8.841.065 КМ или 11%
- приходи од пореза на доходак за 971.384 КМ или 16%
- приходи од такси за 1.940.474 КМ или 2%
- приходи од новчаних казни за 680.471 КМ или 7%
- приходи од пореза на жељезницу за 8.456.319 КМ или 14%

У структури домаћих прихода мање остварени приходи од планираних су;

- приход по основу пореза на добит за 1.000.087 КМ или 5%
- приход по основу посебне таксе за увезену робу за 2.233.394 КМ или 5%
- приход по основу царинског евидентирања за 1.305.257 КМ или 7%
- приход по основу накнаде за шуме за 1.802.344 КМ или 22%

Од укупно приказаних домаћих прихода преко мултилатералне компензације остварено је 77.270.842 КМ.

У структури осталих прихода најзначајније учешће имају приходи по основу сукцесије у износу од 38.499.971 КМ и приходи од дивиденди и удјела у профиту у износу од 21.428.000 КМ. Ревизијом је утврђено да је у оквиру прихода од дивиденди приказана и уплата АПИФ-а у износу од 1.928.000 КМ на рачун принудне наплате које је Пореска управа уплатила на рачун јавних прихода 120 дана од уплате на рачун принудне наплате. На рачун јавних прихода преко рачуна принудне наплате уплаћен је износ од 1.252.828 КМ по основу потраживања од Екватор банке мада је банка у процесу ликвидације и наведена средства су средства из ликвидационе масе. Наплата наведених средстава по свом карактеру и начину наплате нема обиљежје прихода Буџета и за тај износ су кориговани остали приходи.

Грантови и помоћи остварени су у мањем износу у односу на планиране за 2.892.988 КМ. Према члану 13 Закона о буџету и члана 11 Закона о буџетском систему, буџетски дефицит се финансира задуживањем у земљи и иностранству. Буџет РС се у 2002. години за подршку буџету задужио са дугорочним кредитом у иностранству за 79.864.948 КМ што представља 25.664.946 КМ више у односу на планирано задужење предвиђено Буџетом РС.

Поједини буџетски корисници (Министарство одбране и ВРС) су поред Буџетом предвиђених средстава за финансирање текућих расхода користили и властите приходе које су оствариле команде и јединице ВРС. Кориштењем властитих прихода за финансирање текућих расхода команде и јединице ВРС нису поступали у складу са чланом 19 Закона о трезору. Испитивањем на бази узорака утврђени су властиту

приходи од 833.512 КМ и за тај износ повећани су расходи ВРС и остали приходи Буџета.

Буџетски корисници чија је дјелатност усмјерена на прикупљање јавних прихода посједују одређене евиденције које немају карактер рачуноводствених евиденција, о обрачунатим, плаћеним и неплаћеним обавезама пореских обвезника. Постојеће евиденције нису ажурне и усаглашене са пореским обвезницима и не обезбјеђују податке за главну књигу трезора како би се у главној књизи трезора и финансијским извјештајима приказала потраживања Буџета РС од пореских обвезника по основу обрачунатих а неплаћених обавеза према Буџету РС и омогућило предузимање мјера надлежних органа на наплати евидентираних потраживања.

Ревизијом је утврђено да највећа одступања у трошењу буџетских средстава у односу на планирана буџетска средства имају слиједећи буџетски корисници:

- Министарство унутрашњих послова	13.104.727 КМ или 14,18%
- Министарство за избјегла и расељена лица	11.664.144 КМ или 33,64%
- Министарство за питање бораца, жртва рата и рада	36.584.746 КМ или 30,37%
- Републичка дирекција за путеве	12.302.129 КМ или 23,59%
- Основно образовање	6.381.317 КМ или 8,48%
- Средње образовање	2.670.074 КМ или 8,97%
- Високо образовање	1.908.540 КМ или 8,52%
- Војска Републике Српске	5.710.013 КМ или 5,44%
- Министарство просвјете	1.583.428 КМ или 13,14%
- Пореска управа	1.091.084 КМ или 7,47%
- Републичка управа за геодетске и имовинско правне послове	4.084.252 КМ или 49,85%

Републичка управа за геодетске и имовинско правне послове више створене обавезе надокнађује из остварених властитих прихода, а Републичка дирекција за путеве и Министарство за избјегла и расељена лица више створене обавезе дјелимично надокнађују из остварених властитих прихода.

Трошење буџетских средстава изнад планираних у буџету је посљедица нереалног планирања потребних буџетских средстава, међусобне неусклађености планова активности буџетских корисника и планова за потребним буџетским средствима за финансирање планираних активности, неконтролисаног настајања обавеза од стране буџетских корисника или неопходности испуњавања обавеза утврђених законима и другим прописима као што је случај у Министарству за питање бораца, жртва рата и рада када је у питању финансирање обавеза по Закону о правима бораца, породица погинулих бораца и ратних војних инвалида.

Успостављањем Трезора и трезорског начина пословања системски се ограничило трошење буџетских средстава у оквирима планираних, међутим буџетски корисници нису успоставили ефикасан систем управљања буџетским средствима посебно у дијелу који се односи на стварање обавеза, тако да је код једног броја буџетских корисника дошло до неконтролисаних стварања обавеза. Ревизијом је утврђено да су поједини буџетски корисници створили обавезе у износу од 67.545.087 КМ више него што су планирана буџетска средства и тај износ није евидентиран услјед системских ограничења као расходи и обавезе 2002. године у систему главне књиге трезора. За износ од 67.545.087 КМ веће је извршење буџета за 2002. годину. **Стварање обавеза изнад износа планираних буџетских средстава и кориштење буџетских средстава за намјене које нису предвиђене Буџетом није у складу са чланом 8 став 1 Закона о извршењу буџета.**

Поред утврђених више утрошених буџетских средстава од планираних код наведених буџетских корисника значајно су већи утрошци буџетских средстава од планираних се односе и на осталу јавну и статутарну потрошњу. Под статутарном потрошњом подразумјевају се буџетски издаци за финансирање заједничких органа и за финансирање отплате ино дуга. За ове намјене у Буџету за 2002. годину планирана су средства у износу од 123.900.000 КМ. За финансирање заједничких органа утрошено је 28.800.000 КМ и за финансирање отплате ино дуга 91.169.205 КМ што указује да су буџетски издаци за статутарну потрошњу у оквиру планираних.

Остала јавна потрошња подразумјева буџетске издатке који се појављују као послједица реализације активности као што су провођење обавезне мултилатералне компензације, провеђење вансудских поравнања између министарства финансија и пословних банака у процесу приватизације државног капитала у банкама отписа ненаплативих потраживања и других непланираних активности буџетских корисника. За реализацију ових активности нису планирана средства у Буџету за 2002. годину. У Извјештају о извршењу буџета за 2002. годину приказани су расходи по основу остале јавне потрошње у износу од 98.012.608 КМ. Провођење ових активности резултирало је и одређеним приходима који су у истом Извјештају приказани у износу од 92.301.797 КМ тј. расходи су већи од прихода за 5.710.811 КМ.

Ревизијом је утврђено да у оквиру остале јавне потрошње рачуноводствено нису у потпуности обухваћени ефекти које на Буџет има процес приватизације државног капитала у банкама. Утврђено је да продајом државног капитала у банкама настао капитални губитак у износу од 50.685.481 КМ. Обзиром да министарство финансија не посједује рачуноводствену политику, а да другим прописима није регулисано рачуноводствено праћење процеса приватизације државног капитала у предузећима и банкама у складу са општеприхваћеним рачуноводственим стандардима капитални губитак се приписује расходима периода у коме је настао, тако да ће се расходи остале јавне потрошње по основу капиталног губитка повећати за 50.685.481 КМ.

Такође преузете обавезе у поступку приватизације државног капитала у Приједорској банци у износу од 1.995.575 КМ су књижене на краткорочна разграничења. Ревизија је мишљења да се овај износ треба књижити на расходе периода у коме је настао, а обзиром да је ликвидација Приједорске банке извршена у 2002. години исти износ би представљао расходе 2002. године.

Буџетом за 2002. годину предвиђена су буџетска средства за измирење обавеза из 2000. године у износу од 63.231.378 КМ што представља плански приступ санирању

буџетског дефицита из 2000. године. У процесу планирања Буџета за 2002 годину појавиле су се одређене неусклађености имајући у виду да према Закону о буџету односно Закону о буџетском систему буџетски дефицит се санира задуживањем у земљи и иностранству. **У дијелу буџета који се односи на приходе, грантове и финансирања планирано је задуживање у иностранству за 54.200.000 КМ, а у дијелу Буџета који се односи на расходе планирана су средства за измирење обавеза из 2000. године у износу од 63.231.378 КМ што указује на структуралну неуравнотеженост буџетских средстава и буџетских издатака намјењених измирењу обавеза из ранијих година. Задуживање у иностранству са дугорочним кредитима извршено је у износу од 79.864.948 КМ што је за 25.664.948 КМ више од планираног у Буџету за 2002. годину.**

У извјештају о извршењу буџета за 2002. годину приказано је да на име измирења обавеза из ранијих година утрошено буџетских средстава у износу од 64.593.785 КМ што је за 1.362.407 КМ више од планираних у Буџету. Проведене ревизије указују да су поједини буџетски корисници (МУП, Пореска управа, Министарство одбране .....) су за измирење обавеза из ранијег периода утрошили више буџетских средстава, него што је планирано у Буџету, а на уштрб финансирања расхода текућег периода. **Ревизијом је утврђено да је за измирење обавеза из ранијег периода утрошено 76.545.464 КМ што је за 13.314.086 КМ више од планираних у Буџету.**

Након обављеног ребаланса Буџета и званичних реалокација средства буџетске резерве су 8.670.500 КМ, у Извјештају о извршењу Буџета приказана су утрошена средства буџетске резерве у износу од 8.505.291 КМ. Ревизијом је утврђено да у прегледу кориштења средстава буџетске резерве нису обухваћена средства буџетске резерве у износу од 1.150.000 КМ према слиједећим буџетским корисницима:

- Министарству за ибјегла и расељена лица у износу од 1.000.000 КМ
- Републичкој управи цивилне заштите у износу од 50.000 КМ
- Топлани Приједор у износу од 100.000 КМ (Одлука Владе РС је на износ од 1.000.000 КМ, а у прегледу кориштења средстава буџетске резерве у износу од 900.000 КМ)

Средства буџетске резерве одобравана су и за намјене које нису у складу са одредбама члана 33 Закона о буџету, члана 37 Закона о буџетском систему институцијама које нису буџетски корисници:

- Романија а.д. Соколац у износу од 150.000 КМ за набавку обртних средстава
- ОДП Борја Теслић у износу од 300.000 КМ за оживљавање производње
- ОДП Целпак Приједор у износу од 300.000 КМ за набавку обртних средстава
- Фонду становања РС у износу од 24.336 КМ за покриће губитака у пословању

Према члану 2 Закона о буџетском систему буџетски дефицит представља негативну разлику између јавних прихода и буџетских издатака. Буџетски издаци представљају укупне расходе и друге исплате. У Извјештају о извршењу буџета утврђен је буџетски суфицит у износу од 19.079.974 КМ који представља вишак прихода у односу на буџетске издатке.

Ревизијом су утврђени укупни приходи и грантови у износу од 1.084.848.778 КМ, а расходи и други издаци утврђени су ревизијом у износу 1.198.272.344 КМ. **На основу наведених података утврђен је буџетски дефицит за 2002. годину у износу 113.423.566 КМ. Утврђени буџетски дефицит настао је услјед непотпуног рачуноводственог обухватања ефеката процеса приватизације државног капитала у банкама и рачуноводственог необухватања створених обавеза и расхода буџетских корисника у главној књизи трезора. Буџетски дефицит је утврђен на основу ревизије појединачних финансијских извјештаја буџетских корисника и финансијског извјештаја Буџета РС. Буџетски дефицит утврђен ревизијом је добра основа за коначно утврђивање буџетског дефицита путем усаглашавања са буџетским корисницима.**

4 Закључци

Из проведених ревизионих активности произилазе слиједећи закључци:

1. Министарство финансија није дефинисало рачуноводствене политике, које се односе на конкретну примјену рачуноводствених начела и рачуноводствених стандарда у поступку израде консолидованог финансијског извјештаја, а посебно у дијелу који се односи на процјену билансних позиција, утврђивања надокнадивости потраживања, усаглашавања обавеза и политику разграничавања прихода и расхода текућег периода што је од директног утицаја на финансијски резултат и извршење Буџета РС.
2. Због бројних неусаглашености књиговодствених евиденција и значајног прекорачења рокова закључивања Главне књиге за 2002. годину каснила је и израда финансијских извјештаја за 2002. годину, што је супротно одредби члана 53. Закона о буџету и члана 60. Закона о буџетском систему РС.
3. Нефункционасање интерних контрола код буџетских корисника проузроковало је одређене материјално значајне грешке у пословању и финансијским извјештајима буџетских корисника, а интерне контроле у Трезору нису на нивоу који би спријечио настајање материјално значајних грешака, које је резултирало материјално значајним грешкама у консолидованим финансијским извјештајима.
4. Активности буџетских корисника и јавних фондова на плану набавке роба, услуга и уступању радова нису усклађене са одредбама Закона о поступку набавке роба, услуга и уступању радова, укључујући и надлежности и овлаштења Министарства финансија у погледу одобравања реализације набавки путем надметања по позиву и путем директне погодбе.
5. Процјена и исказивање билансних позиција на рачунима консолидованог биланса стања и биланса успјеха Буџета РС није извршена у складу са рачуноводственим начелима и Рачуноводственим стандардима РС.
6. У консолидованом билансу стања исказана су укупна новчана средства у износу од 1.566.472.724 КМ. Ревизијом су утврђена укупна новчана средства Буџета РС у износу од 62.652.352 КМ. У оквиру новчаних средстава Министарство је неправилно исказало 1.511.868.164 КМ потраживања од НБЈ по основу старе девизне штедње, а није обухватило новчана средства у

домаћој и страном валути у износу од 8.047.792 КМ која се налазе на рачунима буџетских корисника, који су по посебним сагласностима, пословали преко властитих рачуна. Измјена овлаштења за потписивање новчаних налога за трансакције на рачунима Трезора је била неажурна, каснила је и по неколико мјесеци након смјене министара финансија.

7. Исказана вриједност сталних средстава не обухвата укупно стање сталних средстава Буџета РС, односно није извршена евиденција и процјена вриједности свих сталних средстава који су власништво РС, а односе се највећим дијелом на Министарство одбране, Министарство унутрашњих послова, Владу РС, Високо образовање и Министарство науке и културе. У оквиру инвестиција у току води се вриједност сталних средстава у износу од 11.375.938 КМ, која су по свим критеријима требала бити стављена у употребу. Извори сталних средстава су, због неправилних евиденција и неусаглашености са буџетским корисницима, неусклађени за 234.319.665 КМ.
8. У консолидованом билансу стања су исказана краткорочна потраживања у износу од 32.486.408 КМ. Ревизија изражава резерву у погледу надокнадивсти исказаних краткорочних потраживања због тога што потраживања нису усаглашена са дужницима, нису извршене адекватне процјене истих, а проведене књиговодствене евиденције су непоуздане. Потраживања за дате авансе су исказана у износу већем, од утврђеног ревизијом, за 1.845.609 КМ, потраживања за дивиденде од "Телеком Српске" су, у односу на износ утврђен конфирмацијом, мања за 1.929.000 КМ, аконтације за службена путовања су погрешно евидентирани у износу од 780.496 КМ, остала потраживања у износу од 1.042.406 КМ немају краткорочни карактер, а с обзиром на сврху за коју је Министарство финансија извршило плаћања, ревизија процјењује минималну могућност надокнаде.
9. Из средстава остварених продајом државног капитала кредитирана су, на шест мјесеци Одлукама Владе, државна предузећа ("Фруктона" Бања Лука 400.000 КМ, "Свила" Челинац 150.000 КМ, "Пролекс" Котор Варош 150.000 КМ) у сврху враћања кредита Бањалучкој и Цептер банци, што није у складу са чл. 40. Закона о приватизацији државног капитала у предузећима. С обзиром да Предузећа нису вратила одобрена средства, поврат на рачун средстава приватизације је извршило Министарство, које је потом потраживања од наведених предузећа укњижило као властита потраживања, иако са њима директно нису склопљени уговори о кредиту.
10. Ревизијом је утврђено да су евиденције залиха материјала и ситног инвентара код већине буџетских корисника непоуздане, да Трезор није обухватио у консолидованом билансу све исказане залихе буџетских корисника и да није обезбиједио процјену и утврђивање стварне вриједности залиха.
11. У оквиру краткорочних разграничења исказани су остали разграничени расходи у износу од 6.150.103 КМ, који се односе на расходе настале у периоду од 01.01.1998. до 31.12.2002. године по основу трошкова камата, рефундација, куповина, трансфера и других сервисних трошкова код Централне банке БиХ. Дио расхода по овом основу у износу од 798.273 КМ, који су настали у 2002-ој години, треба да увећају расходе периода. Расходи периода такође нису увећани за износ од 1.995.575 КМ, који су настали по

основу вансудског поравнања у поступку ликвидације Приједорске банке. У оквиру краткорочних разграничења нису исказани (нити су у књигама евидентирани) разграничени приходи у износу од 17.165.691 КМ, по основу продужења, од стране Пореске управе, рокова наплате јавних прихода (од шест до дванаест мјесеци).

12. Уложена средства у банке и друге финансијске организације су у билансу стања исказана у износу од 82.777.573 КМ. Ревизијом је утврђено стање уложених средстава у банке и друге финансијске организације у износу од 21.845.565 КМ. Продајом државног капитала у банкама МФ је наплатило и укњижило у приходе укупно 10.246.527 КМ. Капитални губитак остварен продајом државног капитала износи 50.685.481 КМ. С обзиром да не постоји рачуноводствена политика разграничавања расхода, а да је губитак остварен највећим дијелом у 2002 -ој години, расходи 2002. године су морали бити увећани за капитални губитак.
13. Министарство финансија није укњижило акције у вриједности од 1.370.000 КМ, које је добило на поклон од "Верано Моторс" Београд, купца државног капитала у Бањалучкој банци. "Верано моторс" доо Београд је поконио Министарству финансија акције уговором о поклону, који је закључен 29.01.2002. године, док је уговор о куповини државног капитала Банке закључен 21.03.2002. године (готово два мјесеца касније).
14. Због орочавања 10.000.000 КМ, средстава приватизације, код Нове бањалучке банке по каматној стопи од 3,2 %, умјесто минимално 6%, колико износе камате на тржишту, нанесена је штета Буџету РС у износу од 303.986 КМ. Орочавањем средстава сукцесије Министарство финансија није остварило увид у укупно остварене камате и правилност расподеле камата између министарства и банке.
15. У оквиру дугорочних разграничења су исказани дугорочни кредити у износу од 1.088.278.280 КМ, који престављају потраживања од предузећа РС по основу кориштених дугорочних ино кредита Паришког и Лондонског клуба повјерилаца и других кредитора, прије 01.04.1992. године. С обзиром на то, да ова потраживања нису пописана, да није извршено њихово усаглашавање, те да према одредбама члана 14. Закона о почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у предузећима **"неплаћене обавезе предузећа према банкама по основу иностраних кредита, које су настале до 31.марта 1992. године, преносе се на Републику Српску на основу акта Владе"**, ревизија изражава резерву у погледу надокнадивости исказаних потраживања. У оквиру дугорочних разграничења нису исказана средства у износу од 804.040 КМ која се односе на унапријед плаћену закупнину пословног простора у згради Метала. У оквиру дугорочних разграничења нису исказани разграничени приходи по основу утврђених и репрограмираних, од стране Пореске управе, неизмирених обавеза правних лица за порезе и друге јавне приходе у износу од 337.076.492 КМ. Обавезе су репрограмиране на пет година, бескаматно.
16. Краткорочне текуће обавезе су у консолидованом билансу стања исказане у мањем износу за 67.545.087 КМ и то: обавезе према добављачима у износу од 16.961.280 КМ; обавезе за инвалиднине за период октобар-децембар 2002. године, у износу од 37.815.409 КМ, обавезе према радницима у износу од

- 11.618.398 KM и нереализоване одлуке текуће буџетске резерве у износу од 1.150.000 KM.
17. Иако је вршено усаглашавање обавеза Буџета РС према Фонду здравственог осигурања и износ обавеза сведен на 474.700 KM, ревизијом Фонда смо утврдили да Фонд има евидентирана потраживања од Буџета РС у укупном износу од 53.107.654 KM.
  18. Исказана вриједност извора средстава је нереална. Ревизијом је утврђена неусклађеност извора сталних средстава за 234.319.665 KM, неправилно увећање извора за негативне курсне разлике у износу од 16.250.410 KM, што не представља изворе средстава и неправилна књижења преузетих обавеза и потраживања по почетним билансима банака, на остале изворе средстава, у износу од 60.553.698 KM.
  19. Реалокације буџетских средстава нису се спроводиле у складу са одредбама Закона о извршењу буџета, што је доводило до покрића прекорачења у трошењу буџетских средстава код појединих буџетских корисника.
  20. Планирање Буџета није у потпуности у складу са одредбама Закона о буџету, процес планирања не прати одговарајућа методологија планирања што за последицу има неуређено, нереално и неквалитетно планирање буџета од стране буџетских корисника.
  21. Ревизијом појединачних финансијских извјештаја буџетских корисника и финансијског извјештаја Буџета утврђени су већи приходи, грантови и средства финансирања у односу на приходе, грантове и средстава финансирања приказана у Извјештају о извршењу буџета за 18.860.657 KM.
  22. Ревизијом појединачних финансијских извјештаја буџетских корисника и финансијског извјештаја Буџета утврђени су већи буџетски издаци у односу на буџетске издатке приказане у Извјештају о извршењу буџета за 158.024.554 KM.
  23. Умјесто буџетског суфицита који је приказан у Извјештају о извршењу буџета у износу 19.079.974 KM, ревизијом је утврђен буџетски дефицит у износу 113.423.566 KM.
  24. Буџетски корисници су стварали обавезе и расходе у износу већем од планираних средстава у Буџету. Стварањем обавеза и расхода у износу већем од планираних буџетских корисници нису поступали у складу са чланом 8 став 1 Закона о извршењу буџета. Ревизијом је утврђено да су створене а неевидентирани обавезе у главној књизи трезора 67.545.087 KM.

5 Препоруке

На основу утврђених закључака проистеклих из проведених ревизионих активности препоручује се Министру финансија сљедеће:

1. У Министарству финансија је потребно дефинисати рачуноводствене политике и политике интерне контроле које су претпоставке за потпуну примјену рачуноводствених начела и рачуноводствених стандарда код свих буџетских

корисника и функционисање интерних контрола на начин који омогућава поуздано управљање, располагање, трошење и контролу трошења буџетских средстава, као и поуздано и фер извјештавање.

2. Израда финансијских извјештаја за буџетску годину мора бити усклађена са Законом о буџетском систему РС и Законом о трезору. Министарство финансија мора у потпуности примијенити одредбу члана 5. тачке 8. Закона о Трезору ("прописивање и провођење правила везаних за књиговодство као и садржај и начин финансијског извјештавања у складу са прихваћеним међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор), како би се обезбиједило благовремено и поуздано извјештавање од стране свих буџетских корисника. Консолидовани финансијски извјештаји морају обухватити средства и изворе средстава, као и приходе и расходе свих буџетских корисника.
3. Обезбиједити стварање услова за провођење препорука Главног ревизора.
4. Обезбиједити да се набавке роба, услуга и уступање радова проводе у складу са одредбама Закона о поступку набавке роба, услуга и уступању радова, укључујући и надлежности и овлаштења Министарства финансија у погледу одобравања реализације појединих начина прописаних овим Законом.
5. У складу са чланом 4. и чланом 5. Закона о трезору неопходно је обједињавање свих новчаних средстава РС, укључујући буџетска, фондовска и друга ванбуџетска средства у домаћој и страниј валути, као и економично и ефикасно управљање новчаним средствима.
6. Извршити укњижавање свих сталних средстава код буџетских корисника, адекватне процјене вриједности сталних средстава, активирање завршених инвестиција и усклађивање извора сталних средстава.
7. Потраживања за дате авансе Топланама и другим добављачима је неопходно усагласити, извршити потребне корекције и активирање примљених услуга и роба. Извршити реалну процјену аконтација за службена путовања и предузети све мјере да се иста наплате.
8. Са државним предузећима "Фруктона" Бања Лука, "Свила" Челинац, "Пролекс" Котор Варош" и "Борја" Теслић је потребно закључити уговоре о кредитима, с обзиром да предузећа узете кредите дугују Министарству Финансија.
9. Обезбиједити поуздане евиденције, пописе и процјене залиха код свих буџетских корисника.
10. Неопходно је у оквиру рачуноводствених политика посебно дефинисати политику разгичавања прихода и расхода, како би се досљедно примијенили рачуноводствени стандарди и реално исказали приходи и расходи периода, односно утврдио реалан резултат пословања.
11. У оквиру краткорочних текућих обавеза неопходно је извршити укњижавање свих ревизијом утврђених обавеза: према добављачима, запосленима и по осталим основама.
12. Са Фондом здравственог осигурања је потребно извршити коначно усаглашавање обавеза Буџета према Фонду и извршити одговарајућа књижења.

13. У оквиру дугорочних разграничења потребно је извршити реалну процјену надокнадивости потраживања по основу ино дугорочних кредита пласираних предузећима прије 31. марта 1992. године и укњижити средства у износу од 804.040 КМ која се односе на унапријед плаћену закупнину пословног простора у згради Метала.
14. Утврдити реалну структуру и вриједност укупних извора средстава, те провести корективна књижења.
15. Реалокације буџетских средстава спроводити на начин прописан чланом 9 Закона о извршењу Буџета или ради поједностављења овог процеса предузети мјере на плану измјена и допуна Закона о извршењу буџета.
16. Процес буџетирања у потпуности ускладити са одредбама Закона о буџетском систему и израдити јединствену методологију планирања како би се на тај начин створиле претпоставке за реално и квалитетно планирање од стране буџетских корисника.
17. Подзаконским актима чије је доношење у надлежности Владе РС или министра финансија регулисати питања рачуноводственог праћења процеса приватизације државног капитала у предузећима и банкама. У складу са Законима, донесеним подзаконским актима и општеприхваћеним рачуноводственим стандардима извршити одговарајућа књижења ефеката продаје државног капитала на Буџет РС.
18. Трезор треба са буџетским корисницима извршити усаглашавање створених а неевидентираних обавеза у главној књизи трезора и по извршеном усаглашавању извршити одговарајућа књижења у систему главне књиге трезора.
19. Буџетски корисници чија је главна књига у саставу система главне књиге трезора обавезни су све властите приходе усмјеравати у корист јединственог рачуна трезора, а трезор ће омогућити да се ти приходи користе за финансирање текућих активности буџетских корисника.
20. Буџетски корисници треба да стварају обавезе и расходе у висини средстава утврђених у Буџету, и користити их за намјене предвиђене Буџетом и на тај начин своје пословање ускладити са чланом 9 Закона о извршењу буџета.
21. Буџетски корисници чија дјелатност је усмјерена на прикупљање јавних прихода (Пореска управа, РУЦ....) своје евиденције о обрачунатим, наплаћеним и ненаплаћеним потраживањима од пореских обвезника треба да ажурирају и обезбједе да се исти евидентирају у главној књизи трезора.
22. Министарство финансија треба да састави план и програм за отклањање неправилности из овог Извјештаја о обављеној ревизији и да исти достави Главном ревизору.

ДОМАЋИ ПРИХОДИ, ГРАНТОВИ И ФИНАНСИРАЊЕ
за период 01.01.-31.12.2002. године

Редни број	Опис	План за 2002	Остварено без ПОМК	Остварено од ПОМК	Извршење по М.Финансија	Извршење утврђено ревизијом	Разлика (VII-VI)	Индекс (VII/III)
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	Приходи							
	А) Изворни приходи							
1	Порез на промет производа и услуга	193,122,500	194,521,810	26,344,686	220,866,496	220,866,496	0	114.37
2	Порез на плату	78,272,700	78,136,466	8,977,299	87,113,765	87,113,765	0	111.30
3	Порез на доходак	6,107,300	6,851,491	227,193	7,078,684	7,078,684	0	115.91
4	Порез на добит	19,594,100	17,309,204	1,284,809	18,594,013	18,594,013	0	94.90
5	Остали порези на имовину	16,078,200	16,152,240		16,152,240	16,152,240	0	100.46
6	Акциза	192,101,600	189,148,124	21,599,265	210,747,389	210,747,389	0	109.71
7	Царине	124,634,800	124,482,921	266,788	124,749,709	124,749,709	0	100.09
8	Таксе	78,422,300	77,556,032	2,806,742	80,362,774	80,362,774	0	102.47
9	Посебна такса на увезену робу	46,161,100	43,924,959	2,747	43,927,706	43,927,706	0	95.16
10	Новчане казне	9,863,000	10,223,153	320,318	10,543,471	10,543,471	0	106.90
11	Остали приходи	103,764,700	123,790	4,189,133	127,903,923	146,764,580	18,860,657	141.44
A	Укупно изворни приходи	868,122,300	882,714,021,190	66,018,980	948,040,170	966,900,827	18,860,657	111.38
	Б) Посебни приходи							
12	Порез на жељезницу	58,419,900	59,448,004	7,428,215	66,876,219	66,876,219	0	114.48
13	Накнада за воде	8,537,900	7,782,317	1,524,877	9,307,194	9,307,194	0	109.01
14	Накнада за шуме	8,296,900	6,016,770	477,786	6,494,556	6,494,556	0	78.28
15	Накнада за ветеринарско-санитарне прегледе	2,558,200	2,366,546		2,366,546	2,366,546	0	92.51
16	Средства лутрије за фин. активности	809,900	597,131		597,131	597,131	0	73.73
17	Накнада за царинско евидентирање	19,370,900	18,054,318	11,325	18,065,643	18,065,643	0	93.26
18	Посебна такса-принудна наплата	1,440,000	2,406,371	1,809,659	4,216,030	4,216,030	0	292.78
Б	Укупно посебни приходи	99,433,700	96,671,457	11,251,862	107,923,319	107,923,319	0	108.54
	Укупно домаћи приходи (А+Б)	967,556,000	978,692,647	77,270,842	1,055,963,489	1,074,824,146	18,860,657	111.09
	Ц) Текући грантови и помоћи							

19	Иностранни грантови за подршку буџету	12,917,620	9,927,082		9,927,082	9,927,082	0	76.85
20	Грантови од других нивоа власти		97,550		97,550	97,550	0	
Ц	Укупни текући грантови и помоћи	12,917,620	10,024,632		10,024,632	10,024,632	0	77.60
	УКУПНИ ДОМАЋИ ПРИХОДИ И ГРАНТОВИ (А+Б+Ц)	980,473,620	988,717,279	77,270,842	1,065,988,121	1,084,848,778	18,860,657	110.65
	Д) Финансирање							
21	Иностранни кредити за подршку Буџету	54,200,000	79,864,948		79,864,948	79,864,948	0	147.35
22	Приходи од продаје државног капитала	10,000,000	13,171,043		13,171,043	13,171,043	0	131.71
Д	Укупно финансирање	64,200,000	93,035,991		93,035,991	93,035,991	0	144.92
	УКУПНА БУЏЕТСКА СРЕДСТВА (А+Б+Ц+Д)	1,044,673,620	1,081,753,270	77,200,842	1,159,024,112	1,177,884,769	18,860,657	112.75

**БУЏЕТСКА ПОТРОШЊА ПО КОРИСНИЦИМА
У ПЕРИОДУ
01.01. до 31.12.2002. године**

Редни број	Буџетски корисник	Буџет	Извршење буџета по извјештају МФ	Извршење буџета по ревизији	Разлика	Индекс
I	II	III	IV	V	V-III	V/III
1	Предсједник РС	2,496,126	2,700,218	2,700,218	204,092	108.18
2	Народна Скупштина РС	6,119,017	6,101,425	6,101,425	-17,592	99.71
3	Омбудсман РС	902,000	895,871	895,871	-6,129	99.32
4	Уставни суд РС	717,820	554,096	554,096	-163,724	77.19
5	Влада РС	19,718,566	19,415,943	21,201,900	1,483,334	107.52
6	Републички протокол	250,347	247,863	247,863	-2,484	99.01
7	Ваздухопловни сервис	221,500	221,191	221,191	-309	99.86
8	Дирекција за приватизацију предузећа	175,073	0	2,119,409	1,944,336	1210.59
9	Биро за односе са Међународним кривичним судом у Хагу	275,043	265,513	265,513	-9,530	96.54
10	Министарство одбране	14,430,571	14,090,669	14,942,406	511,835	103.55
11	Војска Републике Српске	104,921,583	103,493,432	110,631,596	5,710,013	105.44
12	Министарство унутрашњих послова	92,422,700	92,381,022	105,527,427	13,104,727	114.18
13	Министарство просвјете	12,048,974	13,777,510	13,632,402	1,583,428	113.14
14	Основно образовање	80,496,931	79,319,430	87,328,248	6,831,317	108.49
15	Средње образовање	29,760,503	29,460,669	32,430,577	2,670,074	108.97
16	Високо образовање	22,389,178	22,212,392	24,297,718	1,908,540	108.52
17	Републички педагошки завод	1,117,552	1,118,609	1,167,734	50,182	104.49
18	Министарство финансија	27,758,403	9,458,137	10,412,777	-17,345,626	37.51
19	Пореска управа РС	14,599,860	14,500,021	15,690,944	1,091,084	107.47
20	Републичка управа царина	19,748,063	20,215,717	20,553,279	805,216	104.08

21	Републички девизни инспекторат	159,179	157,598	157,597	-1,582	99.01
22	Министарство правде са институцијама правосуђа, тужилаштва и другим	48,368,599	48,310,648	48,194,802	-173,797	99.64
23	Министарство управе и локалне самоуправе	5,029,110	4,641,925	4,641,925	-387,185	92.30
24	Министарство индустрије и технологије	591,034	559,648	589,261	-1,773	99.70
25	Републички завод за стандардизацију, патенте, мјере и драгоцене метале	302,875	282,830	282,830	-20,045	93.38
26	Министарство здравља и социјалне заштите	112,015,045	111,978,976	111,957,414	-57,631	99.95
27	Министарство енергетике и рударства	547,144	544,672	610,954	63,810	111.66
28	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде	22,994,687	22,704,228	22,704,228	-290,459	98.74
29	Републичка дирекција за воде	6,206,179	6,184,046	6,184,046	-22,133	99.64
30	Министарство саобраћаја и веза	30,762,657	30,777,424	30,854,490	91,833	100.30
31	Републичка дирекција за путеве	52,150,202	52,550,202	64,452,331	12,302,129	123.59
32	Дирекција за цивилну ваздушну пловидбу	656,102	647,722	647,722	-8,380	98.72
33	Капетанија пристаниште	76,262	77,625	77,625	1,363	101.79
34	Министарство науке и културе	4,026,392	4,429,258	4,429,258	402,866	110.01
35	Институције културе	2,944,305	2,750,672	2,750,672	-193,633	93.42
36	Научне институције	824,496	592,316	592,316	-232,180	71.84
37	Министарство трговине и туризма	2,747,816	2,718,975	2,785,168	37,352	101.36

38	Министарство за урбанизам, стамбено комуналне дјелатности, грађевинарство и екологију	1,701,626	1,689,259	1,689,259	-12,367	99.27
39	Дирекција за обнову и изградњу стамбеног простору	373,258	367,240	367,240	-6,018	98.39
40	Министарство за питање бораца, жртава рата и рада	120,458,048	120,267,865	157,042,794	36,584,746	130.37
41	Министарство за економске односе са иностранством	455,383	439,992	439,992	-15,391	96.62
42	Министарство за избјегла и расељена лица + Комесаријат	34,674,953	34,358,723	46,339,097	11,664,144	133.64
43	Министарство вјера	684,336	710,729	710,729	26,393	103.86
44	Министарство спорта и омладине	2,011,603	1,963,944	1,963,944	-47,659	97.63
45	Републичка управа за геодетске и имовинско правне послове	8,192,404	8,185,199	12,276,656	4,084,252	149.85
46	Републички завод за статистику	1,418,388	1,286,285	1,286,285	-132,103	90.69
47	Републички хидрометеоролошки завод	374,716	384,611	384,612	9,896	102.64
48	Републички завод за планирање	133,443	130,815	130,815	-2,628	98.03
49	Републички секретаријат за законодавство	38,715	38,381	38,381	-334	99.14
50	Републичка управа за цивилну заштиту	1,141,986	1,132,575	1,132,575	-9,411	99.18
51	Главна служба за ревизију јавног сектора	1,231,500	1,231,080	1,231,080	-420	99.97

52	Обавјештајно безбједоносна служба	5,556,137	5,556,137	5,556,137	0	100.00
53	Комисија за хартије од вриједности РС	307,265	307,264	307,264	-1	100.00
54	Агенција за осигурање депозита	197,500	197,500	197,500	0	100.00
55	Централни регистар хартија од вриједности	398,865	398,864	398,864	-1	100.00
56	Комисија за тражење несталих и заробљених лица	451,600	376,331	376,331	-75,269	83.33
57	Остала јавна и статутарна потрошња	123,900,000	217,431,964	270,113,020	146,213,020	218.01
	УКУПНО	1,044,673,620	1,116,793,251	1,274,817,808	230,144,188	122.03

ПРЕГЛЕД ОБАВЕЗА НЕЕВИДЕНТИРАНИХ У ГКТ

Редни број	Буџетски корисник	Износ обавеза утврђених ревизијом које нису унесене у систем Трезора	Обавезе према радницима	Обавезе према добављачима	Остале обавезе
I	II	III (IV + V + VI)	IV	V	VI
1	Министарство одбране (ВРС)	7,934,054	4,287,381	3,646,673	
2	Секретаријат Владе	144,361		144,361	
3	Министарство здравља				
4	Министарство управе и локалне самоуправе				
5	Министарство за питање бораца, жртава рата и рада	37,815,409			37,815,409
6	Републичка дирекција за путеве				
7	Републичка управа за геодетске и имовинско правне послове	1,036,456	803,353	233,103	
8	Министарство правде	26,374	3,285	23,089	
9	Министарство просвјете	1,314,415	1,257,383	57,032	
10	МУП	5,673,369	5,171,906	501,463	
11	Министарство трговине	19,350		19,350	
12	Министарство спорта и омладине	27,201		27,201	
13	Министарство пољопривреде	301,630	17,692	283,938	
14	РУЦ	394,690	49,417	345,273	
15	ХМЗ	58,190	27,981	30,209	
16	Министарство за избјегла и расељена лица	11,649,588		11,649,588	
17	Буџетска резерва	1,150,000			1,150,000
	УКУПНО	67,545,087	11,618,398	16,961,280	38,965,409